

Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury
w Poznaniu

PORADNIK
BIBLIOGRAFICZNO-METODYCZNY

Kwartalnik

Poznań 2011

Przewodniczący Zespołu Redakcyjnego

Iwona Smarsz

Redaguje zespół:

Urszula Bzdawka

Beata Nowak

Maria Beba

ISSN 0238-9142

Materiał szkoleniowy

Powielono w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu

A-5 350 egz.

S P I S T R E Ś C I

	str.
I. KALENDARZ ROCZNIC, OBCHODÓW I WYDARZEŃ (Oprac. Andrzej Dudziak).....	5
II. ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE	
Katarzyna Mizerkiewicz – Bohater w labiryncie. Dosłowność i meta- foryczność przestrzeni labiryntu w literaturze i filmie	17
Andrzej Dudziak – Oszczędzać czy wydawać? Sytuacja finansowa Polski i świata	25
Urszula Cimoch – Antybiotyki	34
Bibliografie osobowe: Ferenc Liszt	41
Andrzej Panufnik	43
III. MATERIAŁY METODYCZNE	
Marcin Radomski – „Stan wojenny w Polsce 1981-1983 r. Orzeł bez korony...” – scenariusz wystawy	46
IV. MATERIAŁY REGIONALNE	
A. Przegląd nowości regionalnych	52
B. Imprezy kulturalne w bibliotekach publicznych woj. wielkopolskiego	58
C. Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury na łamach prasy	75
V. KRONIKA.....	78

I. KALENDARZ ROCZNIC, OBCHODÓW I WYDARZEŃ

Poniższy kalendarz, to wybrane daty rocznic, obchodów i wydarzeń na IV kwartał 2011 roku. Szerszy zestaw dat na IV kwartał znajduje się w „Poradnikach Bibliograficzno-Metodycznych” z lat ubiegłych.

P a ź d z i e r n i k

	X		–	Miesiąc profilaktyki raka piersi
	1 X		–	Międzynarodowy Dzień Ludzi Starszych obchodzony od 1991 r. z inicjatywy ONZ
	1 X		–	Międzynarodowy Dzień Muzyki ustanowiony z inicjatywy Międzynarodowej Rady Muzyki
	1 X		–	Międzynarodowy Dzień Lekarza obchodzony od 1984 roku
(470)	1 X	1541	–	Ur. El Greco (właśc. nazw. Dominikos Theotokopulos), malarz i rzeźbiarz hiszpański, pochodzenia greckiego, przedstawiciel manieryzmu (zm. 7 IV 1614)
(110)	1 X	1901	–	Ur. Stanisława Przybyszewska, pisarka, autorka dramatów o rewolucji francuskiej (zm. 15 VIII 1935)
(30)	3 X	1981	–	Zm. Tadeusz Kotarbiński, filozof, logik i etyk (ur. 31 III 1886)
	4 X		–	Światowy Dzień Opieki nad Zwierzętami
(270)	4 X	1741	–	Ur. Franciszek Karpiński, poeta (zm. 16 IX 1825)
	6 X		–	Światowy Dzień Mieszkalnictwa ustanowiony przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych
	8 X		–	Światowy Dzień Hospicjów i Opieki Paliatywnej
(115)	9 X	1896	–	Ur. Antoni Cwojdziniński, komediopisarz, fizyk z wykształcenia (zm. 18 VIII 1972)

(75)	9 X	1936	– Ur. Agnieszka Osiecka, poetka, autorka tekstów piosenek, sztuk teatralnych i telewizyjnych, prozautorka i dziennikarka (zm. 7 III 1997)
(5)	9 X	2006	– Zm. Marek Grechuta, pieśniarz, kompozytor, poeta (ur. 10 XII 1945)
	10 X		– Światowy Dzień Zdrowia Psychicznego
(150)	10 X	1861	– Ur. Fridtjof Nansen, norweski badacz polarny, przyrodnik i oceanograf (zm. 13 V 1930)
	11 X		– Dzień Pamięci Generała Pułaskiego obchodzony w USA
(120)	12 X	1891	– Ur. Edyta Stein (siostra Teresa Benedykta od Krzyża), karmelitanka, filozof i teolog, kanonizowana w 1998 roku, od 1999 w gronie patronów Europy (zm. 9 VIII 1942)
(115)	12 X	1896	– Ur. Eugenio Montale, poeta, prozaik, wydawca i tłumacz włoski, laureat Nagrody Nobla w 1975 roku (zm. 12 IX 1981)
	14 X		– Międzynarodowy Dzień Zmniejszania Skutków Klęsk Żywiolowych uchwalony przez ONZ
	14 X		– Dzień Edukacji Narodowej
	14 X		– Światowy Dzień Normalizacji ustanowiony w 1991 r. przez Międzynarodową Organizację Normalizacyjną (ISO)
	15 X		– Międzynarodowy Dzień Niewidomych – Dzień Białej Laski uchwalony przez Europejską Unię Niewidomych w 1993 r.
(155)	15 X	1856	– Zm. Ewaryst Estkowski, pedagog i działacz oświatowy (ur. 26 X 1820)
(25)	15 X	1986	– Zm. Aleksander Tansman, Kompozytor i pianista (ur. 12 VI 1897)
	16 X		– Światowy Dzień Chleba

- 16 X – Światowy Dzień Wyżywienia, Żywności i Walki z Głodem, obchodzony od 1981 r. z inicjatywy Światowej Organizacji ds. Wyżywienia (FAO)
- (105) 16 X 1906 – Ur. Dino Buzzati-Traverso, włoski prozaik, poeta, dramaturg, dziennikarz i grafik oraz malarz (zm. 28 I 1972)
- (90) 16 X 1921 – Ur. Andrzej Munk, reżyser filmowy, przedstawiciel polskiej szkoły filmowej, wykładowca (zm. 20 IX 1961)
- (5) 16 X 2006 – Zm. Marian Koszewski, regionalista i historyk, związany z Kościanem, autor wielu publikacji, założyciel Towarzystwa Miłośników Ziemi Kościańskiej (ur. 20 IX 1923)
- 17 X – Międzynarodowy Dzień Walki z Ubóstwem
- 17 X – Dzień Walki z Rakiem ogłoszony przez prezydenta RP w 1997 r.
- (110) 17 X 1901 – Zm. Michał Bałucki, powieściopisarz i dramaturg (ur. 29 IX 1837)
- 18 X – Dzień Poczty Polskiej, Dzień Łączności
- (140) 18 X 1871 – Zm. Charles Babbage, angielski matematyk, astronom i mechanik, autor tablic logarytmicznych (ur. 26 XII 1791)
- (125) 18 X 1886 – Ur. Helena Boguszevska, prozaik, autorka książek dla dzieci i młodzieży (zm. 11 XI 1978)
- (80) 18 X 1931 – Zm. Tomasz Edison (właśc. nazw. Thomas Alva Edison), uczony amerykański, wynalazca żarówki elektrycznej, megafonu, fonografu, twórca podstaw współczesnej elektryczności (ur. 11 II 1847)
- (25) 20 X 1986 – Zm. Fritz Hochwaelder, pisarz i dramaturg austriacki (ur. 28 V 1911)
- (200) 22 X 1811 – Ur. Ferenc (Franciszek) Liszt, węgierski kompozytor i pianista (zm. 31 VII 1886)
- (105) 22 X 1906 – Zm. Paul Cézanne, malarz francuski (ur. 19 I 1839)

- (105) 23 X 1906 – Ur. Antoni Kenar, rzeźbiarz, pedagog i taternik (zm. 19 II 1959)
- 24 X – Światowy Dzień Informatyki obchodzony z inicjatywy ONZ od 1972 r.
- 24 X – Dzień Organizacji Narodów Zjednoczonych obchodzony w rocznicę wejścia w życie Karty NZ (1945)
- (250) 24 X 1761 – Ur. Jakub Jasiński, poeta, działacz polityczny, generał (zm. 4 XI 1794)
- (130) 25 X 1881 – Ur. Pablo Picasso, malarz hiszpański, rzeźbiarz i działacz społeczny, twórca kubizmu (zm. 8 IV 1973)
- (70) 26 X 1941 – Zm. Arkady Gajdar (właśc. nazw. Arkadij Pietrowicz Golikow), pisarz rosyjski (ur. 22 I 1904)
- 27 X – Światowy Dzień Modlitwy o Pokój
- (95) 27 X 1916 – Ur. Kazimierz Brandys, prozaik, eseista, dramaturg, autor scenariuszy filmowych (zm. 11 III 2000)
- (20) 27 X 1991 – Zm. Stefan Kisielewski, pisarz, krytyk muzyczny, kompozytor, publicysta (ur. 7 III 1911)
- (20) 27 X 1991 – Zm. Andrzej Panufnik, kompozytor i dyrygent (ur. 24 IX 1914)
- (100) 29 X 1911 – Zm. Joseph Pulitzer, amerykański publicysta, wydawca, fundator nagrody swego imienia (ur. 10 IV 1847)
- (140) 30 X 1871 – Ur. Paul Valéry, poeta francuski, symbolista, eseista i krytyk (zm. 20 VII 1945)
- 31 X – Światowy Dzień Oszczędności
- (165) 31 X 1846 – Ur. Edmondo de Amicis, pisarz włoski (zm. 12 III 1908)

L i s t o p a d

- 1 XI – Wszystkich Świętych – Święto Zmarłych
- (5) 1 XI 2006 – Zm. William Styron, powieściopisarz amerykański, laureat Nagrody Pulitzera w 1968 r. za powieść „Wyznania Nata Turnera”, autor „Wyboru Zofii” (ur. 11 VI 1925)
- (175) 2 XI 1836 – Ur. Michał Elwiro Andriolli, polski rysownik, ilustrator i malarz (zm. 23 VIII 1893)
- (40) 2 XI 1971 – Zm. Janina Porazińska, autorka książek dla dzieci i młodzieży (ur. 29 IX 1888)
- (15) 2 XI 1996 – Zm. Artur Międzyrzecki, poeta, tłumacz literatury francuskiej i anglosaskiej, prezes polskiego (1991-1996) i wiceprezes światowego PEN Clubu (ur. 6 XI 1922)
- (110) 3 XI 1901 – Ur. Andre Malraux, francuski pisarz i polityk (zm. 23 XI 1976)
- (5) 3 XI 2006 – Zm. Zbigniew Henryk Grzegorski, poznański artysta fotografik, prezes Stowarzyszenia – Klub Fotograficzny Pryzmat, redaktor kwartalnika „Foto-Zeszyty” (ur. 5 III 1921)
- (210) 4 XI 1801 – Ur. Seweryn Goszczyński, poeta, polityk (zm. 25 II 1876)
- (80) 4 XI 1931 – Zm. Or-Ot (właśc. nazw. Artur Oppman), poeta (ur. 14 VIII 1867)
- (65) 4 XI 1946 – Założenie UNESCO – Organizacji Narodów Zjednoczonych do spraw Szkolnictwa, Nauki i Kultury
- (90) 6 XI 1921 – Ur. James Jones, pisarz amerykański (zm. 9 V 1977)
- (165) 7 XI 1846 – Zm. Jan Karol Marcinkowski, lekarz, działacz społeczny (ur. 23 VI 1800)

- (355) 8 XI 1656 – Ur. Edmund Halley, angielski astronom i matematyk (zm. 14 I 1742)
- 9 XI – Światowy Dzień Jakości obchodzony od 1989 r. z inicjatywy międzynarodowych organizacji ds. standaryzacji jakości
- 10 XI – Międzynarodowy Dzień Młodzieży
- (120) 10 XI 1891 – Zm. Artur Rimbaud, poeta francuski (ur. 20 X 1854)
- 11 XI – Święto Niepodległości – święto narodowe, odzyskanie przez Polskę niepodległości po 123 latach niewoli
- (190) 11 XI 1821 – Ur. Fiodor Dostojewski, pisarz rosyjski (zm. 9 II 1881)
- (205) 13 XI 1806 – Ur. Emilia Plater, uczestniczka powstania listopadowego (zm. 23 XII 1831)
- (180) 13 XI 1831 – Ur. James Clerk Maxwell, fizyk i astronom brytyjski (zm. 5 XI 1879)
- (175) 13 XI 1836 – Ur. Jarosław Dąbrowski, generał, dowódca Komuny Paryskiej (zm. 23 V 1871)
- 14 XI – Światowy Dzień Cukrzycy – Światowy Dzień Walki z Cukrzycą
- (295) 14 XI 1716 – Zm. Gottfried Wilhelm Leibniz, filozof i matematyk niemiecki (ur. 1 VII 1646)
- (180) 14 XI 1831 – Zm. Georg Wilhelm Hegel, filozof niemiecki (ur. 27 VIII 1770)
- 15 XI – Międzynarodowy Dzień Pisarzy Uwięzionych obchodzony z inicjatywy Światowej Federacji PEN-Clubów
- (95) 15 XI 1916 – Zm. Henryk Sienkiewicz, powieściopisarz, noweliści, laureat Nagrody Nobla w 1905 roku, używał pseudonimu Litwos (ur. 5 V 1846)

- 16 XI – Światowy Dzień Tolerancji proklamowany przez UNESCO, obchodzony od 1996 r.
- 17 XI – Międzynarodowy Dzień Studentów obchodzony od 1941 r.
- 17 XI – Ogólnopolski Dzień bez Długów
- 17 XI – Dzień Walki z Paleniem Tytoniu obchodzony od 1977 roku, w trzeci czwartek listopada
- (495) 17 XI 1516 – Ur. Klemens Janicki, poeta, przedstawiciel humanistycznej poezji polsko-łacińskiej (zm. 1543 – dokładna data nieznana)
- 18 XI – Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach
- (225) 18 XI 1786 – Ur. Karol Maria Weber, kompozytor niemiecki, twórca narodowej opery romantycznej (zm. 5 VI 1826)
- (300) 19 XI 1711 – Ur. Michaił Łomonosow, rosyjski poeta i uczyony (zm. 15 IV 1765)
- (160) 19 XI 1851 – Ur. Wacław Nałkowski, geograf, publicysta, krytyk (zm. 29 I 1911)
- 21 XI – Światowy Dzień Życzliwości (zwany też Światowym Dniem Pozdrowienia – World Halo Day) obchodzony od 1973 r.
- 21 XI – Światowy Dzień Telewizji
- (200) 21 XI 1811 – Zm. Heinrich von Kleist, dramaturg i prozaik niemiecki (ur. 18 X 1777)
- (95) 22 XI 1916 – Zm. Jack London (właśc. nazw. John Griffith Chaney), pisarz amerykański (ur. 12 I 1876)
- (95) 23 XI 1916 – Ur. Tadeusz Hołuj, poeta, prozaik, dramatopisarz i publicysta (zm. 23 X 1985)
- (35) 23 XI 1976 – Zm. Andre Malraux, francuski pisarz i polityk (ur. 3 XI 1901)
- (185) 24 XI 1826 – Ur. Carlo Collodi (właśc. nazw. Carlo Lorenzini), włoski pisarz i dziennikarz (zm. 26 X 1890)

- (120) 24 XI 1891 – Ur. Maria Pawlikowska-Jasnorzewska, poetka (zm. 9 VII 1945)
- (110) 25 XI 1901 – Ur. Władysław Jan Grabski, poeta, powieściopisarz i publicysta (zm. 3 XI 1970)
- (165) 26 XI 1846 – Ur. Maksymilian Gierymski, malarz (zm. 16 IX 1874)
- (65) 26 XI 1946 – Zm. Anatolij Winogradow, pisarz rosyjski (ur. 9 IV 1888)
- (310) 27 XI 1701 – Ur. Celsjusz (właśc. nazw. Anders Celsius), szwedzki fizyk i astronom, w 1742 r. opracował skalę temperatur, tzw. „skalę Celsjusza” stosowaną w wielu krajach (zm. 25 IV 1744)
- (140) 28 XI 1871 – Ur. Andrzej Strug (właśc. nazw. Tadeusz Gałęcki), powieściopisarz, nowelista (zm. 7 XII 1937)
- (130) 28 XI 1881 – Ur. Stefan Zweig, pisarz austriacki (zm. 22 II 1942)
- 29 XI – Dzień Podchorążego
- (10) 29 XI 2001 – Zm. George Harrison, angielski muzyk i kompozytor, członek zespołu The Beatles (ur. 25 II 1943)

G r u d z i e ń

- 1 XII – Światowy Dzień Zapobiegania AIDS ogłoszony przez WHO z inicjatywy Międzynarodowej Konferencji AIDS w Londynie 1988 r.
- (70) 2 XII 1941 – Zm. Edward Rydz-Śmigły, marszałek Polski od 1936 roku, polityk, jeden z organizatorów i przywódców Polskiej Organizacji Wojskowej (ur. 11 III 1886)
- 5 XII – Międzynarodowy Dzień Pomocy Cierpiącym (Dzień Wolontariusza) ogłoszony w 1985 r. z inicjatywy Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych, obchodzony od 1986 r.

- (220) 5 XII 1791 – Zm. Wolfgang Amadeusz Mozart, kompozytor austriacki (ur. 27 I 1756)
- (175) 5 XII 1836 – Ur. Walery Wróblewski, działacz rewolucyjny (zm. 5 VIII 1908)
- (110) 5 XII 1901 – Ur. Walt Disney (właśc. nazw. Walter Elias Disney), amerykański reżyser i producent filmowy, wielokrotnie nagradzany Oscarem (zm. 15 XII 1966)
- (85) 6 XII 1926 – Zm. Claude Monet, malarz francuski, przedstawiciel impresjonizmu (ur. 14 XI 1840)
- (35) 6 XII 1976 – Zm. Waclaw Čtврtek, pisarz czeski, autor książek dla dzieci i młodzieży (ur. 4 IV 1911)
- (130) 7 XII 1881 – Ur. Marian Falski, pedagog, autor elementarza (zm. 8 X 1974)
- (115) 7 XII 1896 – Ur. Wiktor Dega, lekarz ortopeda, twórca polskiej szkoły rehabilitacji, Wielkopolanin, profesor UAM i AM (zm. 16 II 1995)
- (65) 9 XII 1946 – Podpisanie międzynarodowej konwencji o zapobieganiu i karaniu zbrodni ludobójstwa
- 10 XII – Międzynarodowy Dzień Praw Człowieka uchwalony w 1948 r. przez Zgromadzenie Ogólne NZ
- 10 XII – Międzynarodowy Dzień Ochrony Praw Dziecka
- (120) 10 XII 1891 – Ur. Nelly Sachs, poetka niemiecka, laureatka Nagrody Nobla w 1966 roku (zm. 12 V 1970)
- (115) 10 XII 1896 – Zm. Alfred Nobel, uczoney szwedzki, wynalazca dynamitu, fundator Nagrody Nobla (ur. 21 X 1833)
- (110) 10 XII 1901 – Ustanowienie Nagrody Nobla
- (75) 10 XII 1936 – Zm. Luigi Pirandello, pisarz i dramaturg włoski, laureat Nagrody Nobla w 1934 roku (ur. 28 VI 1867)
- (135) 11 XII 1876 – Ur. Mieczysław Karłowicz, kompozytor, taternik (zm. 8 II 1909)

- (100) 11 XII 1911 – Ur. Nadżib Mahfuz, pisarz egipski, pierwszy arabski laureat Nagrody Nobla w 1988 roku (zm. 30 VIII 2006)
- (65) 11 XII 1946 – Utworzenie funduszu Narodów Zjednoczonych na rzecz UNICEF
- (245) 12 XII 1766 – Ur. Mikołaj Karamzin, pisarz i historyk rosyjski (zm. 3 VI 1826)
- (190) 12 XII 1821 – Ur. Gustave Flaubert, pisarz francuski (zm. 8 V 1880)
- (45) 13 XII 1966 – Zm. Stanisław Mikołajczyk, polityk, premier rządu RP na uchodźstwie od listopada 1944 roku (ur. 18 VIII 1901)
- (30) 13 XII 1981 – Wprowadzenie stanu wojennego w Polsce. Utworzenie Wojskowej Rady Ocalenia Narodowego z gen. Wojciechem Jaruzelskim na czele
- (110) 14 XII 1901 – Ur. Kazimierz Michałowski, archeolog, egiptolog, historyk sztuki, profesor Uniwersytetu Warszawskiego, kierownik polskiej ekspedycji archeologicznej w Azji i Afryce (zm. 1 I 1981)
- (55) 15 XII 1956 – Utworzenie Polskiego Towarzystwa Książek
- (45) 15 XII 1966 – Zm. Walt Disney (właśc. nazw. Walter Elias Disney), amerykański reżyser i producent filmowy, wielokrotnie nagradzany Oscarem (ur. 5 XII 1901)
- (30) 16 XII 1981 – W kopalni „Wujek” podczas pacyfikacji strajku przez oddziały ZOMO zginęło 9 górników
- (90) 17 XII 1921 – Zm. Gabriela Zapolska (właśc. nazw. Maria Gabriela Korwin-Piotrowska, 1 v. Śnieżko-Błocka, 2 v. Janowska), pisarka, nowelistka (ur. 30 III 1857)
- (115) 18 XII 1896 – Ur. Stanisław Cat Mackiewicz, poeta, publicysta (zm. 18 II 1966)
- (40) 18 XII 1971 – Zm. Aleksandr Twardowski, poeta rosyjski, nowelista, krytyk literacki (ur. 21 VI 1910)

- (5) 18 XII 2006 – Zm. Andrzej Schmidt, poeta polski z pokolenia „Współczesności” (ur. 1933)
- (15) 20 XII 1996 – Zm. Carl Sagan, astronom i pisarz amerykański (ur. 9 XI 1934)
- (150) 22 XII 1861 – Ur. Miriam (właśc. nazw. Zenon Przesmycki), poeta i krytyk literacki (zm. 17 X 1944)
- (135) 22 XII 1876 – Ur. Filippo Marinetti, pisarz i polityk włoski, tworzący także w języku francuskim, inicjator i teoretyk futuryzmu (zm. 2 XII 1944)
- (180) 23 XII 1831 – Zm. Emilia Plater, uczestniczka powstania listopadowego (ur. 13 XI 1806)
- (125) 23 XII 1886 – Ur. Giuseppe Tomasi di Lampedusa, włoski powieściopisarz (zm. 23 VII 1957)
- (215) 24 XII 1796 – Ur. Tytus Działyński, mecenas sztuki, wydawca, założyciel Biblioteki Kórnickiej (zm. 11 IV 1861)
- (110) 24 XII 1901 – Ur. Aleksander Fadiejew, pisarz rosyjski (zm. 13 V 1956)
- (5) 24 XII 2006 – Zm. Tadeusz Chrzanowski, profesor UJ, historyk sztuki, autor m.in. „Sztuka w Polsce Piastów i Jagiellonów”, fotografik, poeta i tłumacz, przewodniczący Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa, współautor ponad 40 tomików Katalogu Zabytków Sztuki w Polsce (ur. 14 V 1926)
- (220) 26 XII 1791 – Ur. Charles Babbage, angielski matematyk, astronom i mechanik, autor tablic logarytmicznych (zm. 18 X 1871)
- (125) 26 XII 1886 – Ur. Stefan Wierczyński-Vrtel, bibliograf, bibliotekarz, historyk literatury polskiej i słowiańskiej, profesor UP (zm. 3 II 1963)
- (440) 27 XII 1571 – Ur. Johannes Kepler, astronom i matematyk niemiecki (zm. 15 XI 1630)
- (75) 27 XII 1936 – Zm. Leon Wyczółkowski, malarz i grafik polski (ur. 11 IV 1852)

- (125) 28 XII 1886 – Zm. Kazimierz Kantak, działacz polityczny, poseł do sejmu pruskiego, propagator turystyki tatrzańskiej, związany z Wielkopolską (ur. 22 III 1824)
- (25) 28 XII 1986 – Zm. John D. MacDonald, autor powieści i opowiadań kryminalnych (ur. 24 VII 1916)
- (85) 29 XII 1926 – Zm. Rainer Maria Rilke, poeta austriacki, prekursor egzystencjalizmu (ur. 4 XII 1875)
- (155) 31 XII 1856 – Ur. Wojciech Kossak, malarz polski (zm. 29 VII 1942)
- (150) 31 XII 1861 – Ur. Włodzimierz Przerwa Tetmajer, malarz, poeta, działacz ludowy (zm. 26 XII 1923)
- (35) 31 XII 1976 – Zm. Elżbieta Jackiewiczowa, prozaik, publicysta (ur. 22 II 1902)
- (25) 31 XII 1986 – Zm. Olgierd Terlecki, pisarz i eseista historyczny (ur. 18 X 1922)

II. ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

Katarzyna Mizerkiewicz

BOHATER W LABIRYNCIE . DOSŁOWNOŚĆ I METAFORYCZNOŚĆ PRZESTRZENI LABIRYNTU W LITERATURZE I FILMIE

Pośród wielu tematów prezentacji maturalnych z języka polskiego pojawiają się takie, które odwołują się do wykorzystania określonego motywu w różnych tekstach kultury. Wśród nich często powtarzają się zagadnienia dotyczące obecności motywu labiryntu i różnych jego interpretacji, stąd niniejszy artykuł poświęcony jest temu właśnie zagadnieniu.

Uczeń przygotowujący się do takiej prezentacji na wstępie wykładu powinien wskazać genezę motywu i podać pokrótce przyczyny jego popularności. Warto zatem podkreślić, iż niezwykłość labiryntu odkryto już na początku jego istnienia w świadomości człowieka. Mam tu na myśli oczywiście grecką mitologię. Mit o labiryncie jest bowiem opowieścią szczególną. Dzieje się tak, ponieważ burzy on konwencjonalną hierarchię ważności elementów tego gatunku. Tak jak w przeważającej większości mitów to postacie mają decydujące znaczenie dla przebiegu fabuły, tak w tym przypadku dostrzegamy niepodważalny wpływ otoczenia na ich losy. Ta specyficzna przestrzeń jaką tworzy labirynt, otaczając bohaterów determinuje ich zachowania, nigdy nie pozostając wobec nich obojętną czy neutralną. Stąd też należy podkreślić, iż sednem nie jest więc historia postaci znajdujących się wewnątrz labiryntu, ale niezwykła siła tej budowli określająca ich losy.

Wyobrażenia związane z labiryntem nasycone były zawsze ambiwalentnymi treściami. Już sama różnorodność fizycznych wcieleń tej idei oddaje jej niejednoznaczność: od tajemniczych budowli w kreteńskim Knossos, poprzez jaskinie, zawiłe kompozycje ogrodników, mozaiki na posadzkach rzymskich willi i średniowiecznych katedr, także skomplikowane księgi i dziecięce łamigłówki, wreszcie po samą strukturę psychiki, także przedstawianej jako labirynt o zawiłanej konstrukcji. W takich znaczeniach pojawia się motyw labiryntu w dziełach kultury. Wobec tej sytuacji okazuje się oczywistym, iż również literatura nie mogła nie zaangażować się w sprawę labiryntu. Dostrzegamy ten motyw praktycznie od

początku jej istnienia. Najczęstsze odwołania do labiryntowej konstrukcji odnaleźć można jednak w twórczości literatury XX-wiecznej. Tu błędnik, utożsamiany najczęściej z miastem, odwołuje się do zawłości świata i życia w ogóle. Posługując się wielkomięską metaforyką artyści mogli zgłębić problem wyobcowania jednostki. Poczucie odosobnienia, samotności czy izolacji, jakie przynosi zamknięcie przestrzenne, najpełniej realizuje się więc w utworach właśnie z tego okresu. Tutaj proponuję odnieść się do konkretnego dzieła.

Chyba najdoskonalszym przykładem wykorzystania motywu labiryntu w literaturze XX wieku jest „Proces” Franza Kafki. Choć w utworze tym nie odnajdujemy w zasadzie żadnych jednoznacznych odwołań do antycznego mitu, tak naprawdę jego sens zawarty jest w niemal każdym aspekcie tej książki. I to nie tylko ze względu na zamknięcie opisywanych przestrzeni. Labirynt jest tu wszędzie, ponieważ przestrzeń została zorganizowana przez twórcę świata przedstawionego w taki sposób, by czytelnik zatracił poczucie przejrzystości czytanego utworu. Kafka, jak żaden inny dotychczasowy twórca, konsekwentnie tkwi w absurdalnym opisie rzeczywistości, przez całą powieść. Aby być wiarygodnym, warto przytoczyć opinię autorytetu. Otóż krytyk literacki Michał Głowiński mówi, że Kafka jest „*Pierwszym jak się zdaje, który dokonał destrukcji wszystkich tradycyjnych, zdroworozsądkowych relacji specjalnych*”. Ten pogląd znakomicie oddaje ideę stylu tego pisarza. Ponieważ kolejne obrazy przenikając się nawzajem, tworzą świat pozbawiony granic i konturów, czytelnik gubi poczucie odległości między kolejnymi miejscami pobytu głównego bohatera – Józefa K. Nie jest tu możliwe rozrysowanie schematu zabudowy przestrzennej czy nawet odniesienie go do planu istniejącego miasta. Niezwykle jest przy tym to, że wykreowaną rzeczywistość, mimo irracjonalności, autor uważa za naturalną, nigdy nie wyjaśniając jednoznacznie przyczyny jej zniekształcenia. Przez swoją absurdalność świat przedstawiony w powieści Kafki staje się dla jednostki przestrzenią wyobcowania, destrukcyjnie oddziałującą na jego psychikę.

Podczas analizy sposobów wykorzystania tego motywu w „Procesie” należy także podkreślić wpływ labiryntowości miasta na kondycję psychiczną bohatera. Nie podlega wątpliwości, że kafkowskie miasto osacza znajdującego się w nim Józefa K. i jak najprawdziwszy labirynt więzi go. Nie tylko nie pozwala na swobodę ruchów, ale również przygniata i stopniowo doprowadza bohatera do obłądzenia. Niezależnie od tego, czy otaczające mury składają się na piękne budowle, czy są to zniszczone ruiny, zawsze w stosunku do jednostki przestrzeń pozostaje agresywna. Najwyraźniejszy wpływ na K. ma jednak labiryntowość świata budowanego wewnątrz budynków. Uwidocznione jest to we wszystkich scenach sądowych. Tutaj warto dokonać dokładniejszej analizy przestrzeni. Otóż sąd stanowi niezwykle skomplikowaną konstrukcję, będącą

swoistym labiryntem. Składa się na niego wiele zawiłych korytarzy, prowadzących do przeróżnych pomieszczeń, po których bohater nie umie się poruszać. Niezwykle sugestywna jest reakcja Józefa na „zamkniętość” tej przestrzeni, gdy nieoczekiwanie znajduje się w ciasnych pokojach sądowych. Bohater, mimo iż sam będąc urzędnikiem, przyzwyczajony był do biurowej atmosfery, przez przytłaczający ścisk pomieszczeń dusi się i powoli traci przytomność. Bardzo wymowne stają się słowa informatora sądowego, który stwierdza, że *„Temu panu jest słabo tylko w tym miejscu, a nie w ogóle”*. K. staje się ewidentną ofiarą narzuconego mu labiryntu. Im bardziej w nim błądzi, tym trudniej jest mu się poruszać. Dopiero wyjście z klaustrofobicznych sal biurowych przynosi bohaterowi ulgę. Warto by się tu pokusić o odniesienie owej zależności do psychiki bohatera. W ten sposób wytłumaczyć można przyczynę jego niemocy w dojściu do prawdy o swoim procesie. K. pozornie coraz bardziej zbliżając się do jej odkrycia, czyli w domyśle głębszego wchodzenia w labirynt, nie jest w stanie wytrzymać trudu, jaki się z tym wiąże. Wyjście na zewnątrz jest więc oznaką rezygnacji bohatera z walki o życie, co ostatecznie przyplaca śmiercią.

Zastanawiając się nad funkcjonowaniem labiryntu u Kafki, należy koniecznie odnieść się do jego znaczenia metaforycznego. Nie podlega wątpliwości, że „Proces” jest utworem parabolicznym, skrywającym głębsze, bardziej metafizyczne znaczenie. Bo labirynt, oprócz ucieleśnienia w urbanistycznym planie miasta, można odebrać również jako metaforę życia. Błądzenie K. odwzorowuje w ten sposób życiową wędrówkę człowieka zmierzającą do śmierci. To, czy uda mu się odnaleźć wyjście z błędnika, a więc w domyśle sens istnienia, jest zależne tylko i wyłącznie od jego indywidualnej postawy. Kafka obarczając Józefa absurdalnym procesem daje mu szansę na zmianę swojego życia, pozwala na wyjście z rutyny i odnalezienie perspektywy na przyszłość. Niestety K. nie potrafi wykorzystać tej szansy. Cały czas pozostaje zależny od sądu, który determinuje jego życie. Zaprzeczając ostatnią szansę samodzielnego decydowania o swoim losie, jaką byłoby samobójstwo, ostatecznie przegrywa wytoczony mu proces, a więc nie odnajduje drogi wyjścia z labiryntu, jakim jest życie.

Wracając jednak do istoty samego „Procesu” pozwolę sobie na zauważenie i podkreślenie jeszcze jednej kwestii, którą uważam za istotę sztuki pisarskiej Franza Kafki. Myślę tu o bardzo subtelnym, niekiedy odrzucanym przez znawców, onirycznym charakterze fabuły. Groteskowa deformacja świata, przede wszystkim zaś wymiaru sprawiedliwości, odnosi się z pewnością do irracjonalnych obrazów podświadomości ludzkiej. I w tym momencie warto powołać się na inne teksty kultury np. adaptacje filmowe. Wspomniany problem znakomicie odwzorowuje Orson Welles w swojej ekranizacji „Procesu”. Reżyser rozpoczyna zasadniczą fabułę ujęciem oczu pogrążonego jeszcze we śnie

Józefa K. Podkreśla to fakt przebudzenia się bohatera na początku powieści, o czym Kafka wprost nie wspomina. Choć zdarzenie to zdaje się być bardzo prozaicznym, tak naprawdę może zmieniać koncepcję całego utworu. Bo czy nie stanie się tak, jeśli założymy, że Józef K. wcale się nie przebudził, a tkwi wciąż w jakimś przeraźliwym koszmarze? Świetnie ujmuje to Welles, który na samym początku filmu stwierdza, że „*Proces Kafki to logika snu – logika koszmaru*”. Wprowadzając ewentualność dziania się fabuły we śnie Józefa K., autor kolejny raz gra z czytelnikiem, wprowadzając go w zakłopotanie. Welles świadomie korzysta z tej konwencji, bo daje ona wręcz nieograniczone możliwości twórcze. A to wraz z niezwykłym zamysłem reżyserskim, spowodowało, że film w sposób wręcz perfekcyjny oddaje kafkowski klimat. Świetnie zrealizowana została tu również idea labiryntowości „Procesu”, przejawiająca się w irracjonalnym obrazie miasta. Uwikłanie przestrzenne głównego bohatera, jest tu tak wyraźne, że widz często, identycznie jak w powieści, zatracą poczucie orientacji kierunkowej, a przez to gubi się w przedstawianym świecie. Powodem tego jest przede wszystkim świetny montaż, współgrający perfekcyjnie ze scenografią. Oba te elementy sprawiają wrażenie przenikania się kolejnych scen, co oddaje absurdalność sennych wyobrażeń. By pokazać jak bardzo ten zabieg artystyczny wpasowuje się w konwencję stylu Franza Kafki, można pozwolić sobie na zaprezentowanie jednej sceny filmu, kiedy to K. wychodząc z pokoju Tintorellego, błędząc po labiryntowych podziemiach, dociera do katedry. W tej scenie znakomicie widać jak kolejne miejsca przenikają się nawzajem i podobnie jak w kafkowskiej powieści zatracają wszelkie granice.

Innym tekstem literackim, w którym zastosowano labiryntowość w kreacji przestrzeni i wprowadzono konwencję oniryczną jest znakomity cykl opowiadań Bruna Schulza. Surrealizm cechujący całą twórczość drohobyckiego pisarza moim zdaniem najpełniej zrealizowany jest w opowiadaniu „Sklepy cynamonowe”. Utwór ten pokazuje jak wyobraźnia może wpłynąć na całkowitą deformację świata w podświadomości dziecka, które z najwykleszych miejsc potrafi stworzyć całkowicie absurdalne obrazy. Wszelkie zawiłości będące odzwierciedleniem sposobu myślenia wrażliwego małego człowieka zostały zaprezentowane poprzez labiryntowość świata. Schulz sięga po tę metaforę, by scharakteryzować zawiłość otaczającej go rzeczywistości, którą nieustannie deformują wytwory jego podświadomości. W swojej klasycznej, przestrzennej postaci błędnik pojawia się u Schulza w niezliczonych wcieleniach. Rozpoczynając od pomieszczeń zamkniętych zawiła przestrzeń przyjmuje formę korytarzy czy pokoiów, dalej obejmuje ulice miasta, by później rozrosnąć się w wielkie labirynty nieba oraz gwiazd. Ten proces obejmowania labiryntem coraz większych przestrzeni jest u Schulza przede wszystkim wynikiem

mistycyzmu, który sprowokował zapadający nad miasto zmrok. Już na początku opowiadania czytelnik znajduje zdanie, że „*miasto rozgałęziało się coraz głębiej w labirynty zimowej nocy*”. O ile jednak w tradycyjnych labiryntach błądzenie nacechowane było negatywnymi ograniczeniami, tak tu stanowi ono dla bohatera ekscytującą przygodę. Niezwykła jest przy tym forma jej przedstawienia. Poszczególne epizody, w które jesteśmy wprowadzani, urywają się niedokończony i nierozwiązane, niczym ślepe odnogi labiryntu. Choć poszukiwanie wymarzonych sklepów cynamonowych nie prowadzi do ich odnalezienia, to pozwala na dotarcie w zupełnie inne rejony. Kolejne miejsca są jakby bramą do następnych jeszcze bardziej zdumiewających przestrzeni. Ich labiryntowość wyzwala w narratorze nieograniczone pokłady wyobraźni, która buduje drugą, magiczną rzeczywistość, która zostaje tak opisana: „*Oczarowana i zmylona wyobraźnia wytwarza złudne plany miasta, rzekomo dawno znane i wiadome, a noc dostarcza wciąż nowych i urojonych konfiguracji*”. Przestrzeń labiryntowa u Schulza, w odróżnieniu od tej budowanej przez Kafkę, nie jest złowrogo nastawiona do jednostki. Bohater świadomie poddaje się jej nieprzewidywalności, a całkowicie się w niej zatracając, pobudza wyobraźnię i znajduje inspirację twórczą.

Oczywiście błędem byłoby założenie, że Schulz każdą znaną mu przestrzeń uznaje za pozytywną, a osadzony w niej bohater zawsze przyjmuje ją jako własną. W opowiadaniu „Ulica krokodyli” tytułowe miejsce cechuje odpychająca obcość, o której bohater wyraża się z wyraźną pogardą. Choć labiryntowość nie jest tu jednoznacznie podkreślona, z pewnością można ją odnieść do wnętrza podejrzanego zakładu krawieckiego. Budynek ten cechuje nienaturalne zagospodarowanie przestrzeni, na przemian pustej i wypełnionej. Bohater wchodząc tu dostrzega, wysokie, pozbawione towarów półki potęgujące w nim poczucie wszechogarniającej pustki lokalu. Momentalnie jednak owo wrażenie zostaje zniekształcone, gdy postać dociera do magazynów zakładu. Tam odczuwa ścisk przestrzeni wypełnionej leżącymi wszędzie pudłami i kartonami, składającymi się na liczne korytarze. Ten przedziwny błędnik doprowadza jednak bohatera do punktu wyjścia, a więc tytułowej ulicy krokodyli. Błądzenie po tym labiryncie nie wprowadza więc niczego nowego. Warto też pokreślić, że opowiadanie to niezwykle kontrastuje w ten sposób ze „Sklepami cynamonowymi”, gdzie tułaczka dawała możliwość poznania nowych, a w konsekwencji i piękniejszych miejsc.

To porównanie ukazuje jak bardzo ambiwalentnym pojęciem był dla Schulza labirynt. Nie zakłada on, że jest to konstrukcja zawsze nieprzychylna człowiekowi, ale potrafi być również odzwierciedleniem jego wyobraźni i marzeń. Obraz labiryntu zmienia się jednak w zależności od stosunku bohatera do opisywanego miejsca. O ile więc labirynt pozytywny będzie wciągał narratorkę

w swoje wnętrze skrywające nie odkryte dotąd tajemnice, o tyle ten negatywny, będzie odpychał i zmuszał go do ucieczki. Schulz tym samym zrywa z wielowiekową jednoznacznie negatywną oceną labiryntu, pokazując, że jego tajemniczość i nieprzewidywalność, w określonych momentach daje człowiekowi możliwość poznania tego, co wydawało się wcześniej nieosiągalne. Poddając się działaniu wyobraźni bohater traci kontrolę nad powstającym podświadomie światem. Uwikłanie przestrzenne jest więc u Schulza wielopłaszczyznowe, odbywa się, zarówno w wymiarze fizycznym jak i duchowym.

Aby nie skupiać się w prezentacji tylko na ujęciach literackich, można poszerzyć kontekst interpretacyjny o modele labiryntowe przedstawione we współczesnym filmie. Taki sposób ujęcia tematu pozwoli uczniowi wykazać się szerszą wiedzą humanistyczną, a być może też nawiązać do osobistych zainteresowań. Oczywiście jest to możliwe tylko wtedy, kiedy pozwala na to sposób ujęcia tematu, w przeciwnym razie uczeń powinien pozostać tylko przy tekstach literackich. Zatem kilka słów o wykorzystaniu motywu labiryntu w filmie.

Wcześniej wspominałam o filmie „Proces” Wellesa. O ile doskonale wpasowuje się on w konwencję dzieła Franza Kafki, o tyle inny obraz, czyli „Lśnienie” Stanleya Kubricka, choć również będący adaptacją książki, stanowi całkowicie nową, wręcz autorską opowieść, zresztą osobiście uważam, że boleśnie przygniatającą oryginał Stephena Kinga.

Stanley Kubrick jak żaden dotychczasowy reżyser znakomicie przedstawia problem człowieka, uwikłanego w przestrzeni wyobcowania i samotności. Jack Torrence (wprost genialnie zagrany przez Jacka Nicolsona) angażuje się na posadę stróża hotelu Overlook, który zimą pustoszeje. Ponieważ pragnie na jakiś czas odizolować się od ludzi, w celu napisania upragnionej powieści, zamieszkuje tam jedynie z żoną i synkiem. Wkrótce jednak poczucie alienacji, potęgowane zamknięciem przestrzeni oraz brakiem komunikacji ze światem zewnętrznym, doprowadza bohatera do obłądu. Niezwykły jest sposób, w jaki Kubrick ukazuje ową przestrzeń. Film rozpoczyna się znakomitym ujęciem panoramy lasów i gór, przez które podąża samochód Jacka. Otwartość przestrzeni zostaje nagle zawężona, gdy bohater dociera do bram gigantycznego hotelu, po ich przekroczeniu z kolei zamyka się już całkowicie (w tym momencie można pozwolić sobie na krótkie wyemitowanie komentowanej sceny). Nie można tu pominąć niemal obsesyjnego upodobania Kubricka do tworzenia różnorodnych wcieleń labiryntu. Widzimy go, gdy syn Danny jeździ po niezliczonych korytarzach hotelu na swoim rowerze, a także, kiedy patrzymy na ogromny żywołotowy błędnik przylegający do budynku pensjonatu. Te czysto scenograficzne zabiegi stanowią odzwierciedlenie, jak się szybko okazuje, zawilej osobowości Jacka. Labirynt pojmowany metaforycznie jest konkretyzacją krętej drogi, którą pokonuje on coraz bardziej zagłębiając się w tajemnicach

swojej psychiki. Przechodząc od świadomości (czyli jego dotychczasowego życia) do nieświadomości zgodnie z regresywnym procesem, nakazującym mu cofnąć się do instynktów pierwotnych (mam na myśli moment, gdy biegając po korytarzach wykonuje małe gesty i miny, cofając się na naszych oczach w procesie ewolucji genetycznej), aby dojść do sedna, a więc niepoohamowanej przemocy, która zakończy się jego destrukcją.

Wyjątkowość „Lśnienia” polega przede wszystkim na jego niekonwencjonalnym charakterze. Kino grozy opiera się dziś niemal wyłącznie na eksploatacji do maksimum elementów horroru, Kubrick z kolei rezygnując z szablonu buduje psychopatyczny nastrój, kierując się zupełnie innymi, wręcz innowacyjnymi zasadami. Nie bez przyczyny hasłem przewodnim kampanii reklamującej film było sformułowanie „dzieło modernistycznego horroru”. Składają się na to w szczególności scenografia oraz specyficzne ruchy kamery. Korytarze tworzą długie perspektywy jakby sugerujące kierunek ucieczek. Podążające w ich głąb ujęcia wciągają widza do wewnątrz. Koniec korytarza styka się z innym, zawsze przylegającym do niego prostopadle. Ruchy kamery kreślą w ten sposób figury geometryczne załamujące się pod kątem prostym, tworząc przerażające wrażenie labiryntowości przestrzeni.

Stanley Kubrick w swoich filmach nieustannie poszukuje istoty ludzkiej natury. „Lśnienie” jest historią o załamaniu pod wpływem presji psychicznej. Jack Torrance uwikłany w odizolowanej od świata przestrzeni wyzwala swoje pierwotne instynkty, ujawnia prymitywne pragnienie czynienia zła. Oddziałujący na jego osobowość labirynt, zabija poczucie człowieczeństwa i doprowadza go do nieodwracalnego obłądzenia.

Jak widać labirynt zarówno w literaturze jak i w filmie przybierał przeróżne formy. Nawet ten bardzo pobieżny przegląd przez utwory poruszające problem labiryntowości świata pokazuje, że jest to motyw głęboko zakorzeniony w świadomości twórców.

Na koniec warto podkreślić, iż ograniczenie czasowe prezentacji (15 minut wystąpienia) powoduje, że uczeń jest zmuszony dokonać selekcji materiału, stąd moja propozycja skupienia się wyłącznie na wybiórczej twórczości XX wieku, a przecież motyw ten pojawia się w sztuce już od starożytności. Tak duże zainteresowanie twórców tą niezwykłą konstrukcją jest z pewnością wynikiem nieograniczonych możliwości odniesienia jej do niemal wszystkich sfer ludzkiego istnienia. Tak więc w metaforycznym znaczeniu labirynt odnajdujemy w opisie psychiki człowieka, jego wyobraźni a także życia w ogóle. Bohater literacki błądzący po labiryncie świata zostaje zawsze uwikłany w jego przestrzeń. To, czy uda mu się odnaleźć właściwą drogę, zależeć będzie wyłącznie od jego osobistej postawy wobec własnej egzystencji.

FILMOGRAFIA

1. *LŚNIENIE* (1980), reż. Stanley Kubrick, Warner Bros. Entertainment.
2. *PROCES* (1962), reż. Orson Welles, ADD Media Entertainment.

LITERATURA PODMIOTU

1. KAFKA Franz, *Proces*, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 2007.
2. KING Stephen, *Lśnienie*, Prószyński i Media, Warszawa 2009.
3. PARANDOWSKI Jan, *Mitologia*, Wydawnictwo PULS, Warszawa 2005.
4. SCHULZ Bruno, *Sklepy cynamonowe*, Wydawnictwo Siedmioróg, Wrocław 1999.

LITERATURA PRZEDMIOTU

1. GŁOWIŃSKI Michał, *Mity przebrane*, Wydawnictwo Literackie, Kraków 1990.
2. JARZĘBSKI Jerzy, Schulz – ironiczny ład i dyskurs uwodzicielski, free.art.pl/akcent_pismo/pliki/nr1.07/jarzebski.html
3. JARZĘBSKI Jerzy, Wstęp do: Bruno Schulz, *Opowiadania*, BN, Wrocław 2002.
4. KOPALIŃSKI Władysław, *Słownik mitów i tradycji kultury*, Wydawnictwo RYTM, Warszawa 2003, s.634.
5. BRODZKA Alina, *Słownik literatury XX wieku*, Ossolineum, Wrocław 1992, s. 255- 281.

Andrzej Dudziak

Dział Informacji Bibliograficznej i Regionalnej

OSZCZĘDZAĆ CZY WYDAWAĆ? SYTUACJA FINANSOWA POLSKI I ŚWIATA

Od dawna kolejne pokolenia osób pracujących trzymały się zasady, że w każdej sytuacji należy odłożyć około dziesięciu procent zarobków. Zgromadzone zasoby finansowe miały zabezpieczać możliwość w miarę łagodnego przejścia przez różne, trudne do przewidzenia koleje losu. Oparte na wielopokoleniowej tradycji metody sprawdzały się w stabilnych czasach.

Cóż jednak należy robić w sytuacji, gdy cena złota osiąga niespotykane wcześniej notowania a zadłużenie poszczególnych państw budzi nieufność do całego systemu finansowego? Lista państw najbardziej zagrożonych kryzysem ciągle rośnie. Obok Irlandii, Grecji i Portugalii wymienia się także Hiszpanię i Włochy. Zagrożona jest strefa euro. Kłopoty przeżywa Wielka Brytania a Stany Zjednoczone Ameryki borykają się z gigantycznym zadłużeniem.

Stosowane od 2008 roku, przez poszczególne państwa i banki, wprowadzanie dodatkowych pieniędzy do systemu finansowego nie przyniosło spodziewanych rezultatów. Ta praktyka jest bardziej odsuwaniem problemów w czasie niż rzetelnym wysiłkiem ich rozwiązania. Jest również sprzeczna z jedną z diagnoz zawirowań gospodarczych, według której przyczyną aktualnych problemów jest oderwanie rynków finansowych od gospodarki.

Wypowiedzi polskich polityków nie napawają optymizmem. W opowieści o Polsce jako „zielonej wyspie” coraz trudniej wierzyć skoro wzrastają ceny, uruchamia się pieniądze z Funduszu Rezerwy Demograficznej a ostatnio sugerowano nawet „wykorzystanie” 200 mld złotych z OFE (Otwartych Funduszy Emerytalnych).

W takiej sytuacji należy zadbać, by zgromadzone dobra nie straciły na wartości. Sposoby uchronienia ich przed deprecjacją znajdziemy w prezentowanym zestawieniu dla którego inspiracją był Światowy Dzień Oszczędności obchodzony 31 października. Zamieszczona bibliografia zawiera pozycje zwarte (od 1994 roku) oraz artykuły (od 2006 roku). Składa się z trzech części. Pierwsza z nich gromadzi prace o oszczędzaniu i jego formach. Druga część poświęcona jest wdrażaniu młodzieży do oszczędzania. Ostatni rozdział zawiera publikacje o zagrożeniach dla oszczędności spowodowanych sytuacją finansową Polski i świata.

I. Oszczędzanie i jego formy

a. Pozycje zwarte

1. BANKI a gospodarstwa domowe : [książka konferencyjna], Kraków 24-26 lutego 1994. – Kraków : Instytut Badań Rynku i Opinii Publicznej : przy współpr. Fundacji Zjednoczonej Europy, [1994]. – 187 s. : wykr. – (Banki a gospodarka polska / red. Jan Jerschina; t. 1)
Bibliogr. s. 93.
2. BUDŻET domowy pod ostrzałem : czego nie wiedzą ludzie mający problemy finansowe / Adrian Hinc. – Gliwice : Wydawnictwo Złote Myśli, 2009. – 161 s. : il.
3. DETERMINANTY oszczędzania w Polsce : praca zbiorowa / pod red. Barbary Liberdy. – Warszawa : CASE – Centrum Analiz Społeczno-Ekonomicznych, 1999. – 106 s. : il. – (Raporty CASE / Centrum Analiz Społeczno-Ekonomicznych; nr 28)
Bibliogr. przy pracach.
4. INTELIGENTNE oszczędzanie : jak wykorzystać sprawdzone sposoby oszczędzania i świadomie rozporządzać swoimi pieniędzmi? / Marcin Jaskulski. – Gliwice : Internetowe Wydawnictwo „Złote Myśli”, 2008. – 86 s. – (Blżej Sukcesu : finanse)
5. GOSPODARSTWA domowe na rynku finansowym : monografia Katedry Finansów / [aut. Lech Jędrzejewski, Katarzyna Kubiszewska, Ewa Mazurek-Krasnodomska]. – Gdańsk : Katedra Finansów. Wydział Zarządzania i Ekonomii. – Politechnika Gdańska, 2008. – 125 s. : il.
Bibliogr. s. 116-122.
6. JAK chronić swoje pieniądze / Grzegorz Pisarski. – Warszawa : „Verum”, 1994. – 36 s. – (Jak Życ z Wolnym Rynkiem)
7. JAK kontrolować swoje finanse / Sylvia S. Lim. – Gliwice : Wydawnictwo Helion, 2006. – 105 s. – (Onepress Quick)
8. JAK żyć taniej? : 1001 porad na czas kryzysu i nie tylko / Wacław Miziński. – Poznań : Zysk i S-ka Wydawnictwo, 2010. – 193 s. : il.
9. KOBIETY i finanse : jak świadomie korzystać z lokat, funduszy i ubezpieczeń / Suze Orman. – Warszawa : MT Biznes, 2008. – 300 s.
10. MOJE pieniądze 2000 : jak oszczędzać, w co inwestować, jak płacić i nie płacić podatków / [aut. Aleksandra Biały i in.; Rzeczpospolita]. – Warszawa : „Presspublica”, 2000. – 316 s. : il., 1 mapa
Zawiera wykaz aktów prawnych.
11. NIEZALEŻNOŚĆ finansowa : fragmenty, które zmieniają życie na lepsze! / [aut. Tomasz Bar, Marcin Krzywda, Marcin Jaskulski]. – Gliwice : Internetowe Wydawnictwo Złote Myśli, 2008. – 49 s.

12. OD ciułacza do bogacza czyli Jak lokować oszczędności / Tomasz Adamiec. – Poznań : Dom Wydawniczy „Rebis”, 1996. – 125 s.
13. OSZCZĘDNOŚCI i rozpiętości dochodowe a dynamika gospodarcza : interakcje na przykładzie Polski / Bogumiła Szopa, Paweł Kawa, Jan Kultys. – Kraków : Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej, 2007. – 219 s. : il.
Bibliogr. s. 205-219.
14. OSZCZĘDZANIE i inwestowanie indywidualne w Polsce / red. nauk. Janina Harasin; Polskie Towarzystwo Ekonomiczne. Oddział w Katowicach. – Katowice : Polskie Towarzystwo Ekonomiczne. Oddział, 2007. – 139 s. : il.
Bibliogr. przy pracach.
15. OSZCZĘDZANIE i inwestowanie w teorii i praktyce / red. nauk. Janina Harasin; [tł. Katarzyna Wieczorek-Chudy]; Narodowy Bank Polski, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne. Oddział w Katowicach. – Katowice : Polskie Towarzystwo Ekonomiczne. Oddział, 2010. – 259 s. : il.
Bibliogr. przy pracach.
16. OSZCZĘDZANIE indywidualne w Polsce : produkty różnych pośredników i ich atrakcyjność / Dorota Korenik. – Wrocław : Wydaw. Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego, 2003. – 344 s. : il.
Bibliogr.
17. OSZCZĘDZANIE w gospodarce polskiej : teorie i fakty / Barbara Liberda; Polskie Towarzystwo Ekonomiczne. – Warszawa : „Bellona”, 2000. – 152 s. : il. – (Kluczowe Problemy Gospodarki)
Bibliogr.
18. PORADNIK finansowy dla młodych kobiet : jak mądrze zarządzać swoimi pieniędzmi / Laura Brady. – Raszyn : Agencja Wydawnicza Jerzy Mostowski, 2008. – 144 s. : il. kolor.
19. PRAKTYCZNE porady finansowe : jak efektywnie zadbać o swoje finanse osobiste / Tomasz Bar. – Wyd. 2. – Gliwice : Internetowe Wydawnictwo „Złote Myśli” – Netina, 2007. – 186 s.
Bibliogr. s. 181-186.
20. SKŁONNOŚĆ do oszczędzania w gospodarstwach domowych : materiał na spotkanie dyskusyjne zorganizowane przez Radę Naukową PTE w dniu 27 października 1998 r. / Lucyna Deniszcuk; [Polskie Towarzystwo Ekonomiczne]. – Warszawa : PTE, [1998]. – 29 s.
Bibliogr.
21. SKŁONNOŚĆ gospodarstw domowych do oszczędzania w celu zabezpieczenia okresu starości / Jolanta Perek-Białas, Małgorzata Rószkiewicz. – Warszawa : „Pont Info”, 1999. – 126 s. : wykry.

Bibliogr. s. 121-126.

22. SKUTECZNE oszczędzanie : stabilizacja na równoważni finansowej / Marek Lipiński. – Gliwice : Wydawnictwo Helion, 2009. – 99 s. : il. + 1 dysk optyczny (CD-ROM). – (Onepress Quick); (Twoje Finanse)
23. SPOSOBY na zaoszczędzenie pieniędzy / [aut. Andrzej Gębarowski i in.]. Stan prawny na 31 grudnia 2010 r. – Łódź : Polskapresse. Oddział Prasa Łódzka, [2010]. – 95 s.
24. WIELKA księga oszczędzania : 500 sprawdzonych sposobów / Dawid Michna. – Kraków : Dawid Michna, 2010. – 304 s. : il.
Netogr. s. 303-304.
25. ZARABIAJ zamiast szukać wymówek / Jean Chatzky. – Warszawa : MT Biznes, 2010. – 318 s. : il.
26. ZROZUMIEĆ oszczędzanie : VII Kongres Ekonomistów Polskich : styczeń 2001 : sesja I / Barbara Liberda. – Warszawa : Polskie Towarzystwo Ekonomiczne. Zarząd Krajowy, 2001. – 22 s. – (Czy ekonomia nadąża z wyjaśnieniem rzeczywistości?; z. 13)
Bibliogr. s. 22.
27. ŻYJ finansowo! czyli Jak zarządzać finansami w życiu osobistym / Dariusz Wieczorek. – Wyd. 2. – Gdynia : Stowarzyszenie Krzewienia Edukacji Finansowej, 2009. – 147 s. : il. kolor.

b. Artykuły

1. DUŻA premia za cierpliwość : programy systematycznego oszczędzania / Edyta Dobrowolska // G a z . P r a w n a . – 2006, nr 224, dod. Prawo i Życie, s. A10-A12
2. DYWERSYFIKACJA portfela / Bronisław Tumiłowicz // P r z e g l ą d . – 2011, nr 15, s. 35-36
3. EUROPEJCZYCY nie przestali ufać bankom. W inwestycjach stawiają na lokaty / Daisy Maxey, Leslie Scism // D z i e n n i k (Wyd. 2). – 2009, nr 168, dod. The Wall Street Journal. Polska, s. 04
4. GDZIE najlepiej oszczędzać na emeryturę / Łukasz Bąk // D z i e n n i k G a z . P r a w n a . – 2011, nr 11, s. A6
5. GDZIE najlepiej oszczędzać na IKE : bank, ubezpieczyciel, biuro maklerskie, fundusz inwestycyjny / Edyta Dobrowolska // G a z . P r a w n a . – 2006, nr 180, dod. Prawo i Życie, s. A13-A15
6. GDZIE warto przenieść pieniądze z szuflady : na niewielkich kwotach też można zarobić / Stanisław Koczot // G a z . P r a w n a . – 2006, nr 60, dod. Prawo i Życie, s. A2-A3
7. GOSPODARSTWA domowe na rynku depozytowo-kredytowym / Ewa Mazurek-Krasodomska // P i e n i ą d z e i W i ę ż . – 2006, nr 4, s. 35-44

8. INWESTOWANIE w sztukę jest sztuką : kapitał w obrazach, monetach, meblach / Maciej Bednarek // *Gaz. Prawna.* – 2006, nr 224, dod. Prawo i Życie, s. A15-A16
9. INWESTYCJA obywatelska / Dorota Ostrowska // *Gaz. Bankowa.* – 2007, nr 20, s. 15-16
10. INWESTYCJE w pasję / Joanna Pietrzak // *Gaz. Bankowa.* – 2008, nr 29, s. 28-30
11. JAK dobrze skonstruować swój portfel emerytalny / Jacek Uryniuk // *Dziennik Gaz. Prawna.* – 2011, nr 134, s. A14
12. JAK korzystnie oszczędzać poprzez indywidualne konto emerytalne / Marianna Olszewska // *Gaz. Prawna.* – 2008, nr 23, dod. Nowe Prawo, s. D5-D6
13. JAK odłożyć milion na starość / Roman Grzyb // *Dziennik Gaz. Prawna.* – 2011, nr 133, s. A14
14. JAK oszczędzać, odkładając regularnie / Marianna Olszewska // *Gaz. Prawna.* – 2008, nr 23, dod. Nowe Prawo, s. D4
15. JAK sensownie ciąć państwowe wydatki : gdzie rząd znajdzie 17 mld. zł / Mirosław Barszcz // *Dziennik (Wyd. 2).* – 2009, nr 28, dod. The Wall Street Journal. Polska, s. 06
16. JAKOŚ to będzie : oszczędzaj póki możesz / Natalia Sromek, Przemysław Wilczyński // *Tyg. Powsz.* – 2011, nr 5, s. 10-11
17. JESTEŚMY za biedni, żeby inwestować i pożyczać : Polacy i pieniądze : sondaż Gazety Prawnej, Open Finance, PBS DGA i Radia PiN / Marcin Jaworski // *Gaz. Prawna.* – 2006, nr 182, s. 2-3
18. JUŻ 7 procent na bankowej lokacie / Paweł Najtkowski // *Gaz. Prawna.* – 2008, nr 23, dod. Nowe Prawo, s. D2
19. KONTA oszczędnościowe już prześcignęły lokaty : ranking Gazety Prawnej i Expandera / Monika Krześniak // *Gaz. Prawna.* – 2007, nr 142, s. 4
20. KONTYNTENTALNE niemieckie oszczędności / Wojciech Gostomski // *Gaz. Bankowa.* – 2006, nr 37, s. 44-45
21. LECZENIE dżumy cholerą / Zbigniew Lipiński. – Cz. 1-2 // *Myśl Polska.* – 2009, nr 7, 8, s. 4
22. LOKATA to bezpieczna i zyskowna inwestycja / Mateusz Ostrowski // *Gaz. Prawna.* – 2008, nr 130, dod. Mój Portfel, s. B1, B3
23. NIERUCHOMOŚCI, złoto i sztuka warte inwestycji : finanse osobiste / Roman Grzyb, Marcin Jaworski, Małgorzata Kwiatkowska // *Gaz. Prawna.* – 2009, nr 154, dod. Forsal.pl, s. A2-A3

24. NIEWIDZIALNA ręka rynku nie rozwiąże problemów / Jacek Rybicki; rozm. przepr. Kamila Baranowska // *Rzeczpospolita* (W3). – 2009, nr 41, s. A13
25. NIEZNOŚNA lekkość wydawania // *Przegląd*. – 2011, nr 11, s. 33-34
26. OSZCZĘDNOŚĆ to wstęp do inwestowania / Ewa Bednarz // *Gaz. Prawna*. – 2007, nr 189, dod. Prawo i Życie, s. A2
27. OSZCZĘDNY, czyli bogaty / Michał Macierzyński // *Wprost*. – 2009, nr 41, s. 54-55
28. OSZCZĘDZANIE nie zawsze się opłaca / Łukasz Bąk // *Dziennik Gaz. Prawna*. – 2011, nr 13, s. A6
29. PAŃSTWA powinny promować automatyczne oszczędzanie / Robert J. Shiller. – (Akademia Światowej Gospodarki; cz. 37) // *Gaz. Prawna*. – 2008, nr 18, s. 11
30. PIĘĆ sposobów na samodzielne oszczędzanie na starość : jeśli umiesz liczyć nie liczyć na państwo / Jacek Uryniuk // *Dziennik Gaz. Prawna*. – 2011, nr 20, dod. Emerytury Po Nowemu, s. C10-C11
31. POLACY mają coraz więcej oszczędności : sondaż PBS DGA na zlecenie GP i Open Finance / Maciej Bednarek // *Gaz. Prawna*. – 2007, nr 185, s. 2-5
32. POLACY muszą uczyć się oszczędzać / Grzegorz Nowacki // *Puls Biznesu*. – 2009, nr 212, dod. I-II
33. POLACY nie oszczędzają na IKE / Roman Grzyb // *Dziennik Gaz. Prawna*. – 2011, nr 12, s. A13
34. POLACY odkładają coraz więcej na czarną godzinę / Jacek Kowalczyk, ANP // *Puls Biznesu*. – 2011, nr 100, s. 4-5
35. POLACY polubili fundusze inwestycyjne : towarzystwa funduszy inwestycyjnych zarządzają już 85 mld zł naszych oszczędności / Maciej Bednarek // *Gaz. Prawna*. – 2006, nr 207, dod. Biznes+, s. D1
36. POLAK utracusz : mamy najmniej oszczędności w Europie Środkowej / Krzysztof Trębski, Michał Zieliński // *Wprost*. – 2008, nr 10, s. 58-60, 62
37. POLSKIE gospodarstwa domowe na rynku oszczędności / Ewa Wójcik. – Bibliogr. // *Bank i Kredyt*. – 2007, nr 7, s. 55-66
38. POLSKIE mity o mądrym oszczędzaniu / Grzegorz Nawacki. – Ankieta // *Puls Biznesu*. – 2010, nr 23, s. 2-3
39. POLSKIE rodziny żyją coraz częściej na kredyt / Leszek Zienkowski, Zbigniew Żółkiewski // *Rzeczpospolita* (W3). – 2006, nr 228, s. B4
40. PORTALE dla oszczędnych / Matylda Młocka // *Uważam Rze*. – 2011, nr 21, s. 82-83

Dot. portali skupiających ludzi wymieniających się rzeczami i usługami.

41. PRZEBIERAJ w ofertach / Dorota Malesa // *Newsweek Polska*. – 2009, nr 1, dod. Jak Oszczędzać, s. 16-17
42. RODZINY nie radzą sobie z kryzysem / Magdalena Janczewska // *Dziennik* (Wyd. 2). – 2009, nr 53, s. 12
43. ROZŁÓŻ parasol nad inwestycjami / Jacek Kowalczyk // *Puls Biznesu*. – 2011, nr 151, s. 6
44. SKARPETA kontra bank / Maryla Goszczyńska; rozm. przepr. Karolina Jaroszewicz, Iwona Dominik // *Newsweek Polska*. – 2008, nr 44, dod. s. II-III
45. SKARPETA – najlepsza lokata / Jacek Kowalczyk // *Puls Biznesu*. – 2011, nr 40, s. 6-7
46. SKOŃCZYŁ się raj w Europie, nastał czas wyrzeczeń / Charles Bremner, Roland Watson // *Polska (Metrop. Warsz.)*. – 2010, nr 139, dod. *The Times*, s. 4-5
47. SKOŃCZYŁA się już socjalna Europa, zaczęło się ostre zaciskanie pasa / Kazimierz Sikorski // *Polska (Metrop. Warsz.)*. – 2010, nr 127, s. 12-13
48. TNIJ z głową / Marek Rabij // *Newsweek Polska*. – 2009, nr 2, s. 54-56
49. TRUDNO oszczędzać, gdy się wiąże koniec z końcem : Polacy i pieniądze : sondaż Gazety Prawnej, Open Finance, PBS DGA i Radia PiN / Wirginia Aksztejn, Adam Manikowski // *Gaz. Prawna*. – 2006, nr 182, s. 4-5
50. TRZEBA oszczędzać i mocno ciąć wydatki / Andrzej Rzońca // *Dziennik* (Wyd. 2). – 2009, nr 30, dod. *The Wall Street Journal. Polska*, s. 06
51. WSTRZEMIĘŻLIWOŚĆ : polska recepta na kryzys / Halina Bińczak // *Tyg. Powsz.* – 2009, nr 6, s. 13
52. WYJŚĆ zza pieca / Piotr Szukalski; rozm. przepr. Ewa Wesołowska // *Newsweek Polska*. – 2009, nr 45, dod. *ABC Oszczędzania*, s. II-III
53. WZÓR na biznes / Tomasz Molga // *Wprost*. – 2009, nr 13, s. 52-53
54. Z ZAMIANĄ oszczędności warto czekać : plany przyjęcia przez Polskę wspólnej waluty / Anna Lach // *Gaz. Prawna*. – 2008, nr 90, s. 2-3
55. ZDROWY kryzys / Wojciech Surmacz // *Newsweek Polska*. – 2008, nr 44, dod. s. IV-VII
56. ZIELONE na Greenpoincie / Waldemar Piasecki. – Korespondencja z Nowego Jorku // *Przełąd*. – 2006, nr 19, s. 32-34
57. ZNÓW trzeba zacisnąć pasa / Michał Sołowow; rozm. przepr. Katarzyna Skrzydłowska-Kalukin // *Dziennik* (Wyd. 2). – 2009, nr 60, s. 9

II. Wdrażanie młodzieży do oszczędzania

1. KIESZONKOWE, czyli nastolatki i pieniądze / Tomasz Garstka. – (Małe i duże problemy okresu dorastania) // *Głos Nauczyciela*. – 2011, nr 10, s. 12
2. KIESZONKOWE – gotówką i kartą / Adam W. Staśkiewicz // *Gaz. Wybor.* – Poznań. – 2006, nr 56, s. 9
3. MAX i Tomek na drodze do bogactwa : ...początek drogi / [aut. Barbara Wrzosek, Marcin Arkusz; oprac. graf. Agnieszka Łodzińska]. – [Siedlce] : Akademia Inwestora, [2011]. – [38] s. : il. kolor.
4. PIENIĄDZE nie spadają z nieba : jak uczyć dziecko obchodzenia się z pieniędzmi / Karin Arndt. – Warszawa : „Klub dla Ciebie”, 2001. – 205 s. – (Poradnik Rodzica)
Bibliogr.
5. PIENIĄDZE trochę ważne : kieszonkowe 2008 / Michał Kuźmiński, Przemysław Wilczyński // *Tyg. Powsz.* – 2008, nr 22, s. 22-23

III. Zagrożenia dla oszczędności – sytuacja finansowa Polski i świata

1. ABY bessa nie pożarła naszej emerytury / Jacek Uryniuk // *Dziennik Gaz. Prawna*. – 2011, nr 157, s. A13
2. BAŃKA w końcu pęknie / Marek Belka; rozm. przepr. Patrycja Maciejewicz, Witold Gadomski // *Gaz. Wybor.* – 2011, nr 72, s. 24
3. BIEDNEMU zawsze wiatr w oczy / Andrzej Kaźmierczak; rozm. przepr. Alicja Dołowska // *Niedziela*. – 2011, nr 2, s. 16-18
4. BYLE nie udawać Greka / Ryszard Petru; rozm. przepr. Tomasz Machała // *Wprost*. – 2011, nr 25, s. 30-32
5. BROJĄ nasi, nie będą milczał / Leszek Balcerowicz; rozm. przepr. Adam Leszczyński, Piotr Pacewicz // *Gaz. Wybor.* – 2011, nr 41, s. 16-18
6. DLACZEGO nam się udawało? / Jan Winiecki // *Polska Głos Wielkop.* – 2011, nr 196, dod. Wiad. Gospod., s. 2
7. FAKTY i mity emerytalnej dyskusji / Ryszard Petru // *Rzeczpospolita (W3)*. – 2011, nr 73, s. B9
8. GDYBY nagle zlikwidować giełdę, Polska by się od tego nie zawałiła / Robert Gwiazdowski; rozm. przepr. Karolina Kowalska // *Polska (Metrop. Warsz.)*. – 2010, nr 263[258], s. 15
9. GDZIE jest granica przyzwoitości rządu / Krzysztof Rybiński // *Dziennik Gaz. Prawna*. – 2011, nr 103, s. A14
10. INFLACJA wydrenuje nam portfele / Beata Tomaszewicz // *Dziennik Gaz. Prawna*. – 2011, nr 157, s. A3

11. JEDNAK jesteśmy wyspą / Robert Gwiazdowski; rozm. przepr. Grzegorz Miecugow // *Przekrój*. – 2011, nr 26, s. 18-19
12. KRYZYS to dobra lekcja, o ile wyciągnie się z niej wnioski / Leszek Balcerowicz; rozm. przepr. Grzegorz Osiecki, Paweł Rożyński // *Dziennik Gaz. Prawna*. – 2011, nr 156, dod. Magazyn, s. m8-m9
13. MANDAT dla ministra : ekonomia na ringu / Jacek Rostowski; rozm. przepr. Piotr Zaremba // *Tyg. Powsz.* – 2011, nr 9, s. 3-5
14. NADCHODZI nowy wielki kryzys / Krzysztof Rybiński; rozm. przepr. Jacek Karnowski // *Uważam Rze*. – 2011, nr 29, s. 24-27
15. NAJWAŻNIEJSZY jest koszt obsługi długu / Stanisław Gomułka; rozm. przepr. Agata Nowakowska // *Gaz. Wybor.* – 2010, nr 290, s. 28-29
16. NOWY porządek tworzy nowe reguły / Krzysztof Rybiński // *Dziennik Gaz. Prawna*. – 2011, nr 168, s. A10
17. PAŃSTWO może żyć z kredytami / Stanisław Gomułka; rozm. przepr. Andrzej Godlewski // *Polska (Metrop. Warsz.)*. – 2011, nr 4, dod. Forum, s. I-II
18. POLSKA jak Grecja? Nie czy, a kiedy? / Michał Bondyra // *Przew. Katol.* – 2011, nr 30, s. 32-33
19. POLSKA nad drugim dnem kryzysu / Paweł Rożyński // *Dziennik Gaz. Prawna*. – 2011, nr 155, s. A9
20. POTRZEBNE są nam dzieci / Krzysztof Rybiński // *Gaz. Wybor.* – 2011, nr 14, s. 23
21. POŻAR w domu euro / Marek Belka; rozm. przepr. Jacek Żakowski. – (Rozmowy Żakowskiego) // *Polityka*. – 2011, nr 31, s. 30-32
22. ROSTOWSKI: w przyszłym roku zaczniemy wielkie reformy / Jacek Rostowski; rozm. przepr. Grzegorz Osiecki, Paweł Rożyński // *Dziennik Gaz. Prawna*. – 2011, nr 117, dod. Magazyn, s. m4-m5
23. SŁABY złoty wyhamuje konsumpcję / Beata Tomaszewicz // *Dziennik Gaz. Prawna*. – 2011, nr 156, s. A3
24. SYSTEM emerytalny na całym świecie bankrutuje. Potrzebuje gruntownych zmian / Bartosz Marczuk, Jan Winiński // *Dziennik Gaz. Prawna*. – 2011, nr 160, s. A10
25. SZYBKIMI krokami ku Grecji i Irlandii / Andrzej Kaźmierczak // *Gaz. Polska*. – 2011, nr 6, s. 35
26. TUSK i Rostowski popadli w pewne samozadowolenie. Bezpodstawnie / Stanisław Gomułka; rozm. przepr. Agaton Koziński // *Polska (Metrop. Warsz.)*. – 2011, nr 52, dod. Forum, s. I-II
27. TUSK jak Grobelny / Krzysztof Rybiński, Tomasz Machała // *Wprost*. – 2011, nr 11, s. 50-52

28. W OCZEKIWANIU na Wunderwaffe / Krzysztof Rybiński // *Dziennik Gaz. Prawna*. – 2011, nr 161, s. A10
29. WIELKA grecka nauczka / Stanisław Gomułka; rozm. przepr. Tomasz Machała // *Wprost*. – 2011, nr 26, s. 27-28
30. WINNE długi i czeki bez pokrycia / Nouriel Roubini, Ian Bremmer; rozm. przepr. Benjamin Pauker // *Forum*. – 2011, nr 24, s. 6-11

Urszula Cimoch

Dział Informacji Bibliograficznej i Regionalnej

A N T Y B I O T Y K I

Za jedno z największych osiągnięć medycyny XX wieku uznawane są antybiotyki. Dzięki ich odkryciu i obecnie szerokiej gamie możemy skutecznie leczyć wiele chorób, dotychczas stanowiących poważne zagrożenie dla ludzkiego życia. Bez nich również nie byłoby możliwe wykonanie bardziej ryzykownych zabiegów, np. przeszczepiania narządów.

Antybiotyk jest substancją pochodzenia biologicznego, wytwarzaną przez niektóre pleśnie (grzyby), bakterie, porosty i glony, mające właściwości hamowania wzrostu i rozmnażania chorobotwórczych drobnoustrojów, czyli właściwości bakteriostatyczne. Wbrew powszechnej opinii antybiotyki nie są stosowane przy infekcjach wirusowych, a przy różnorodnych stanach zapalnych spowodowanych zakażeniem bakteryjnym.

W swoim mechanizmie antybiotyki wykorzystują różnice w budowie i działaniu istniejące pomiędzy drobnoustrojami chorobotwórczymi a komórkami ludzkimi. Cechą wyróżniającą każdy skuteczny antybiotyk jest właśnie wybiórcza toksyczność dla drobnoustrojów, które atakują organizm. Jedne antybiotyki (ryfampicyna, chinoliny, metronidazol) hamują funkcje genów w bakteriach, a jeszcze inne (tetracykliny, amino glikozydy, erytromycyna) zaburzają syntezę białka bakteryjnego. Te procesy u bakterii mają inny przebieg niż u człowieka, więc antybiotyk działa silniej na drobnoustroje.

Naturalnym zjawiskiem jest to, że bakterie stają się odporne na antybiotyki. Dzieje się tak w wyniku zmian DNA bakterii. Przy zastosowaniu antybiotyku

wrażliwe bakterie giną, bakterie odporne zaś mogą kontynuować wzrost i namnażanie się. Początkowo ten problem udawało się rozwiązać, wprowadzając do leczenia nowe grupy antybiotyków. Niestety w ostatnich 20 latach zarejestrowano jedynie dwa z nich.

Oporność mikroorganizmów na antybiotyki z roku na rok jest coraz wyższa i rośnie na całym świecie. Przyczynami takiej sytuacji są m.in. niedostosowanie kuracji do przebiegu choroby oraz nadmierne stosowanie tych leków, szczególnie w przypadku najczęstszych powodów wizyt u lekarza – kataru, kaszlu, bólu gardła. Aby uodpornić kolejne szczepy bakterii na antybiotyki wystarczy nie zakończyć pełnego cyklu kuracji lub go wydłużyć, zastosować zbyt małe dawki lub zastosować je niepotrzebnie, na przykład w przypadku przeziębień i zakażeń wirusowych. Nie wszyscy również wiedzą, że antybiotyki są stosowane w rolnictwie i hodowli zwierząt. Tam dodawane są do pasz lub są rozpylane w celu ochrony sadów przed szkodnikami. W efekcie substancje opadają i trafiają do gleby. Wprawdzie te niewielkie dawki nie są silne, ale mogą zabić najwrażliwsze szczepy bakterii i rozpocząć rozprzestrzenianie się form opornych.

Antybiotykooporność została wskazana przez Komisję Europejską oraz Światową Organizację Zdrowia jako jedno z najpoważniejszych zagrożeń dla zdrowia publicznego. W odpowiedzi na zalecenia Komisji Europejskiej opracowano w Polsce i rozpoczęto wdrażanie programu zdrowotnego ministra zdrowia pn. Narodowy Program Ochrony Antybiotyków. Jego celem jest zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko antybiotykooporności oraz wzrost świadomości, że niewłaściwe stosowanie i nadużywanie antybiotyków powoduje, że przestają one być skuteczne. Łatwiej jest zatem chronić antybiotyki niż poszukiwać nowych.

Inspiracją do przedstawienia niniejszego zestawienia było ustanowienie przez Komisję Europejską, na wniosek Europejskiego Centrum Zapobiegania i Kontroli Chorób, dnia 18 listopada corocznym, Europejskim Dniem Wiedzy o Antybiotykach.

Zestawienie zawiera pozycje zwarte (od 1967 roku) oraz artykuły (od 1997 roku) na temat leczenia antybiotykami, problemu oporności bakterii na te leki oraz istniejące alternatywy dla stosowania antybiotyków.

I. Opracowania ogólne

1. ANTYBIOTYKI / Stefan Russel. – Warszawa : Państw. Wydaw. Naukowe, 1977. – 322 s. : il. – (Biblioteka Problemów; t. 231)
Bibliogr.

2. ANTYBIOTYKI : aktualny stan wiedzy / pod red. Włodzimierza Kuryłowicza; współaut. Włodzimierz Kuryłowicz [i in.]. – Wyd. 2 popr. i uzup. – Warszawa : Państw. Zakł. Wydaw. Lekarskich, 1979. – 224 s. : il.
Bibliogr.
3. ANTYBIOTYKI : leksykon / Ian Morton, John Halliday. – Kraków : Lectura, 1992. – 255 s.
4. ANTYBIOTYKI : pochodzenie, rodzaje i właściwości. T. 1-2 / Tadeusz Korzybski, Zuzanna Kowszyk-Gindifer, Włodzimierz Kuryłowicz. – Wyd. 3 uzup. – Warszawa : Państw. Zakł. Wydaw. Lekarskich, 1977. – (1171; 1173-1771) s.
Bibliogr. przy rozdziałach.
5. ANTYBIOTYKI : skrypt dla studentów Wydziału Pielęgniarskiego i Wydziału Farmaceutycznego. [Cz. 1, Wiadomości ogólne] / Izabela Dolna, Janina Ruczkowska; Akademia Medyczna we Wrocławiu. Katedra i Zakład Mikrobiologii. – Wyd. 2 popr. i uzup. – Wrocław : Wydaw. AM, 1990. – 41 s.
6. ANTYBIOTYKI : stan obecny i perspektywy rozwoju / pod red. Zuzanny Kowszyk-Gindifer, Wojciecha Sobiczewskiego. – Warszawa : Przedsiębiorstwo Wydawnictw i Wystaw Przemysłu Chemicznego i Lekkiego zlec. przez Tarchomińskie Zakłady Farmaceutyczne „Polfa”, 1983. – 237 s. : il.
Bibliogr. przy rozdz.
7. ANTYBIOTYKI : współczesny stan wiedzy / pod red. Zuzanny Kowszyk-Gindifer, Wojciecha Sobiczewskiego. – Warszawa : „Chemil” : zlec. „Polfa”, 1990. – 495 s. : il.
Bibliogr. przy rozdz.
8. BIOTECHNOLOGIA i chemia antybiotyków / Aleksander Chmiel, Stefan Grudziński. – Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 1998. – 371 s.
Bibliogr. s. 340-342.
9. CHEMIOTERAPEUTYKI w żywności pochodzenia zwierzęcego / Wacław Chmielowski; [Akademia Rolnicza we Wrocławiu. Wydział Medycyny Weterynaryjnej]. Katedra Higieny Produktów Zwierzęcych. – Wrocław : Wydaw. AR, 1996. – 44 s. : rys., wykr. – (Zeszyty Naukowe Akademii Rolniczej we Wrocławiu; 142)
Bibliogr. s. 38-44.
10. KLASYFIKACJA antybiotyków / Barbara Mickowska. – (Antybiotyki; cz. 1). – Bibliogr. // A u r a . – 2005, nr 11, s. 22-24
11. KOMPENDIUM antybiotykoterapii / Katarzyna Nowak. – Poznań : Ławica, 1993. – 128 s.
Bibliogr.

12. KOMPENDIUM antybiotyków 2009 / Danuta Dzierżanowska. – Wyd. 3 poszerz. i uzup. – Bielsko-Biała : „Medica Press”, 2009. – 322 s.
13. KOMPENDIUM antybiotyków ambulatoryjnych : 2009 / Danuta Dzierżanowska, Katarzyna Dzierżanowska-Fangrat. – Bielsko-Biała : Alfa-Medica Press, 2009. – 157 s.
14. LEKI współczesnej terapii / Jan Kazimierz Podlewski; Alicja Chwalibogowska-Podlewska. – [Wyd. 10]. – Warszawa : Państw. Zakł. Wydaw. Lekarskich, 1988. – 766 s.

II. Leczenie antybiotykami

a. Pozycje zwarte

1. ANTYBIOTYKI : podstawy wyboru i stosowania : vademecum / Gerald L. Mandell [i in.]; wyd. pol. pod red. Danuty Dzierżanowskiej. – Kraków : „Medycyna Praktyczna”, 1998. – 205 s.
2. ANTYBIOTYKI i chemioterapia / Harold P. Lambert, Francis O’Grady. – Warszawa : Państw. Zakł. Wydaw. Lekarskich, 1994. – 550 s. : il.
3. ANTYBIOTYKI i leki przeciwbakteryjne : zastosowanie w praktyce stomatologicznej / pod red. Michael G. Newman, Kenneth S. Kornman. – Warszawa : „Kwintesencja”, 1997. – 232 s. : il. – (Biblioteka „Quintessence”)
Bibliogr. przy rozdz.
4. ANTYBIOTYKI i środki przeciwgrzybiczne : substancje, obrazy chorobowe, leczenie / Grit Ackermann [i in.]; red. Grit Ackermann. – Wyd. 1 pol. / red. Małgorzata Bulanda. – Wrocław : Medpharm, 2010. – 594 s. : il.
Bibliogr. s. 542-584.
5. ANTYBIOTYKI w chirurgii : materiały konferencji / zorganizowanej przez Sekcję Chemioterapii Polskiego Towarzystwa Lekarskiego i Państwowy Zakład Higieny w dniu 6 listopada 1978 roku; pod red. Janusza Jeljaszewicza i Włodzimierza Kuryłowicza. – Warszawa : Państw. Zakład Wydawnictw Lekarskich : zlec. przez Tarchomińskie Zakłady Farmaceutyczne „Polfa”, 1979. – 101 s. : il.
Wybrane piśmiennictwo na temat antybiotyków w chirurgii ze szczególnym uwzględnieniem zapobiegawczego stosowania antybiotyków s. 99-101 oraz bibliogr. przy ref.
6. ANTYBIOTYKI w pediatrii / Ewa Kamińska. – Warszawa : Wydawnictwa Fundacji Buchnera, 1995. – 143 s. – (Biblioteka Leków)
Bibliogr. s. 135-136.
7. ANTYBIOTYKI w praktyce lekarskiej / Włodzimierz Kędzia. – Poznań : MEDIX-Plus, 1994. – 262 s. : tab.

8. ANTYBIOTYKI w profilaktyce i leczeniu zakażeń / pod red. Walerii Hryniewicz i Józefa Mészárosa. – Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, 2001. – 1021 s. : il.
Bibliogr. przy rozdz.
9. ANTYBIOTYKOTERAPIA praktyczna / Danuta Dzierżanowska. – Wyd. 5. – Bielsko-Biała : [Alfa]-Medica Press, 2009. – 538 s. : il.
Bibliogr. przy rozdz.
10. ANTYBIOTYKOTERAPIA w praktyce lekarza rodzinnego / [aut. Irena Choroszy-Król i in.]. – Wrocław : Górnicki Wydaw. Medyczne, 2002. – 274 s.
Bibliogr. przy rozdz.
11. CHEMIOTERAPIA zakażeń chirurgicznych / pod red. Jadwigi Mészáros, Tadeusza Tołłoczko, Janusza Jeljaszewicza. – Warszawa : Med. Tour Press International, 1995. – 318 s. : il.
Bibliogr. przy rozdz.
12. CHOROBY infekcyjne u dzieci : wytyczne oparte na dowodach naukowych / David Isaacs; [konsult. Elizabeth Elliott i in.]; red. nauk. pol. wyd. Janusz Książyk. – Warszawa : MediPage, 2010. – 393 s. : il.
Zaprezentowano dowody naukowe dotyczące stosowania antybiotyków i innych interwencji.
13. MAKROLIDY w zakażeniach układu oddechowego / Tadeusz Płusa. – Warszawa : Medpress, 2007. – 127 s. : il. kolor.
Bibliogr. przy rozdz. i podrozdz.
14. MECHANIZMY obronne organizmu / Janina Malec-Olecha. – Warszawa : Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1967. – 125 s. : il. – (Omega : współczesna biblioteka naukowa; 73)
Bibliogr.
15. PODRĘCZNY poradnik antybiotykoterapii / Franz Daschner. – Warszawa : Springer PWN, 1995. – 304 s.
16. PODSTAWY chemioterapii / Andrzej Danysz, Janusz Jeljaszewicz, Jadwiga Mészáros. – Warszawa : Państw. Zakł. Wydaw. Lekarskich : zlec. przez Tarchomińskie Zakłady Farmaceutyczne „Polfa”, 1983. – 195 s. : wyr.
17. PORADNIK antybiotykoterapii w pediatrii / John D. Nelson. – Wyd. 2 pol. / pod red. J. Prandoty. – Wrocław : „Urban & Partner”, 1999. – 143 s.
18. PRZEWODNIK antybiotykoterapii 2011 / pod red. Danuty Dzierżanowskiej i Katarzyny Dzierżanowskiej-Fangrat. – Wyd. 14. – Bielsko-Biała : Medica Press, 2011. – 104 s.

19. RACJONALNA antybiotykoterapia w praktyce lekarskiej : bakteryjne zakażenie układu oddechowego : konferencja naukowo-szkoleniowa / [red. Stefania Giedrys-Kalemba]. – Szczecin : [b.w.], 1993. – 40 s.
20. UWAGA na antybiotyki : poradnik dla rodziców / Paul A. Offit, Bonnie Fass-Offit, Louis M. Bell. – Warszawa : Prószyński i S-ka, 2002. – 186 s.
Bibliogr. s. 159-183.
21. ZAKAŻENIA bakteryjne i wirusowe : problemy diagnostyki i antybiotykoterapii / pod red. J. Muszyńskiego; [aut. Sławomir Majewski i in.]; Akademia Medyczna w Warszawie. – Warszawa : AM, 2002. – 142 s. : il.
Bibliogr. przy rozdz.
22. ZAKAŻENIA w intensywnej terapii : miejsce i rola antybiotyków / [aut. Wiesława Duszyńska i in.]. – Wrocław : Wydaw. Medyczne Urban & Partner, 2000. – 118 s.
Bibliogr. przy rozdz.

b. Artykuły

1. ANTYBIOTYKI – nie zawsze nasi sprzymierzeńcy / Lucyna Chmielewska, Anna Krasowska // *A u r a* . – 2001, nr 8, s. 16-17
2. ANTYBIOTYKI w paszach / Elżbieta Mierzejewska // *W s z e c h ś w i a t* . – 2000, z. 1/3, s. 30-33
3. BAKTERYJNY miecz Damoklesa : paciorkowce i inne mutanty / Zbigniew Wojtasiński // *R z e c z p o s p o l i t a* . – 1999, nr 58 dod. s. I
4. BOMBA mikrobowa / Paweł Walewski // *P o l i t y k a* . – 2010, nr 35, s. 70-71
5. CHOROBY zakaźne znowu w ataku? / Krystyna Bonenberg. – (Tajemnice zdrowia) // *A u r a* . – 2000, nr 10, s. 31-32
6. CICHY zabójca [korespondencja z Rzymu] / Dorota Romanowska // *W p r o s t* . – 1999, nr 49, s. 78-79
Nowy antybiotyk zwalczający bakterie wywołujące przewlekłe zapalenie oskrzeli.
7. KOSZMARNE superbakterie / Krzysztof Kęciek // *P r z e g l ą d* . – 2009, nr 7, s. 58-59
8. LEKOMANIA – co o niej wiemy / Krystyna Bonenberg. – (Tajemnice zdrowia) // *A u r a* . – 2004, nr 3, s. 31-32
9. MOLEKULARNE mechanizmy działania antybiotyków / Barbara Mickowska. – (Antybiotyki; cz. 2). – Bibliogr. // *A u r a* . – 2005, nr 12, s. 26-27
10. NOWE sposoby na oporne zarazki / Christopher T. Walsh, Michael A. Fischbach // *Ś w i a t N a u k i* . – 2009, nr 8, s. 52-59
11. ODŁÓŻ na bok tę broń / Marcin Rotkiewicz // *P o l i t y k a* . – 2003, nr 47, s. 94-95

12. OSTATNI antybiotyk : nowe plagi / Sarah Boseley // *Forum*. – 2010, nr 35, s. 52-56
13. POŻERACZE ciała : śmiercionośne superbakterie wymknęły się ze szpitali / Jan Stradowski // *Wprost*. – 2005, nr 50, s. 88-90
14. SUPERBAKTERIE i antybiotyki / Magdalena Kawalec // *Biologia w Szkole*. – 2004, nr 5, s. 11-19
15. TAKA zgoda zdrowia doda! / Paweł Walewski // *Polityka*. – 2009, nr 23, s. 72-73
16. WYGRAĆ z bakteriami / Sasha Nemecek // *Świat Nauki*. – 1997, nr 4, s. 22-23

III. Problem oporności na antybiotyki

1. ANTYBIOTYK nie jest dobry na wszystko / Waldemar Pławski // *Nauka i Przyszłość*. – 2001, nr 4, s. 22-23
2. BAKTERIE, antybiotyki, lekooporność / Zdzisław Markiewicz, Zbigniew A. Kwiatkowski; [rozdz. 6 oprac. Jadwiga Baj]. – Wyd. 1, 3 dodr. – Warszawa : Wydaw. Naukowe PWN, 2010. – 248 s. : il.
3. BAKTERIE wygrywają z antybiotykami / Magdalena Kawalec // *Gaz. Wybor.* – 2000, nr 291 dod. s. 32-33
4. NA tyłach wroga / K.C. Nicolaou, Christopher N.C. Boddy // *Świat Nauki*. – 2001, nr 7, s. 50-58
5. OPORNOŚĆ bakterii na antybiotyki / Zbigniew Adam Kwiatkowski. – Warszawa : Wydaw. Naukowe PWN, 1992. – 204 s. : rys.
Bibliogr.
6. OPORNOŚĆ bakterii na antybiotyki / Barbara Mickowska. – (Antybiotyki; cz. 3). – Bibliogr. // *Aura*. – 2006, nr 1, s. 27-29
7. OPORNOŚĆ na antybiotyki – wyzwanie końca wieku / Stuart B. Levy // *Świat Nauki*. – 1998, nr 5, s. 32-40
8. ZIELONA zaraza / Magdalena Frender-Majewska, Dorota Romanowska // *Newsweek Polska*. – 2011, nr 23, s. 72-75
Rozprzestrzenianie się szczepu bakterii *Escherichia coli* odpornego na wszystkie antybiotyki.

IV. Alternatywa dla antybiotyków

1. ANTYBIOTYKI czy zioła? / John McKenna. – [Poznań] : „De Facto”, 1999. – 199 s. : il. – (Szlachetne Zdrowie) ; (Dbajmy o Zdrowie)
Bibliogr.

2. BEZ antybiotyków : zwalczanie infekcji środkami naturalnymi / Birgit Rohn. – Warszawa : Oficyna Wydawnicza „Interspar”, 2008. – 101 s. – (Seria Bez Recepty)
3. CO wiemy o bakteriofagoterapii : czy bakteriofagi mogą zastąpić antybiotyki? / Jan Kołodyński // A u r a . – 2001, nr 8, s. 14-15
4. OMINAĆ antybiotyki / Michael A. Schmidt, Lendon H. Smith, Keith W. Sehnert. – Warszawa : Spar, [1998]. – 296 s.
5. ZIOŁA zamiast antybiotyków : medycyna naturalna przeciw niebezpiecznym bakteriom / Stephen Harrod Buhner. – Warszawa : Klub dla Ciebie, 2006. – 167 s. – (Biblioteczka Medycyny Naturalnej)

BIBLIOGRAFIE OSOBOWE

Ferenc Liszt
(200 rocznica urodzin)

Ferenc (Franciszek) Liszt – ur. 22.10.1811 r. – zm. 31.07.1886 r. – węgierski kompozytor i wirtuoz fortepianu, pedagog. Urodził się w Raidingu na Węgrzech. Pierwsze lekcje gry na fortepianie pobierał u ojca. Mając 9 lat wystąpił na koncercie jako pianista, co zaowocowało stypendium na naukę ufundowanym przez bogatych słuchaczy. Jego rodzina przeniósł się do Wiednia, gdzie kształcił się pod kierunkiem Carla Czernego i Antonia Salieriego, kierownika muzycznego na dworze wiedeńskim. Naukę kontynuował w Paryżu (1923). Koncert Liszta w tym mieście stał się sensacją (1824). Występował w Anglii, Francji i Szwajcarii, zyskał sławę i uznanie jako wirtuoz fortepianu. Na jego życie artystyczne duży wpływ mieli Hector Berlioz, Niccolò Paganini i Fryderyk Chopin, których poznał w latach 1830-1832. Wiele podróżował po całej Europie (1939-1947), koncertował również w Turcji. W czasie pobytu w ojczyźnie (1839-1840) zainteresował się muzyką cygańską, w której znalazł inspiracje do napisania „Rapsodii węgierskich”. Zawitał również do Polski (1843), występował w Poznaniu, Krakowie i Warszawie. W 1848 roku osiadł w Weimarze, który dzięki niemu zyskał opinię centrum muzycznego Europy. Działal tam jako dyrygent i dyrektor opery (do 1859), wystawiał wiele dzieł

współczesnych twórców, dużo komponował. Wokół niego skupiła się romantyczna awangarda muzyczna. Popierał kompozytora Richarda Wagnera, z którym się zaprzyjaźnił. W latach 1861-1869 mieszkał w Rzymie, tworzył muzykę religijną. Mimo burzliwej przeszłości, licznych związków z kobietami, przyjął niższe święcenia kapłańskie (1865). W 1875 roku objął stanowisko dyrektora akademii muzycznej w Budapeszcie. Odtąd dzielił swój czas pomiędzy Rzym, Weimar i Budapeszt, rozwijał działalność pedagogiczną, popierał młodych muzyków. Choć schorowany był jeszcze obecny w Weimarze na premierze opery Richarda Wagnera „Tristan i Izolda”. Zmarł w Bayreuth.

Wywarł olbrzymi wpływ na muzykę niemiecką i francuską, wyznaczył kierunki rozwoju neoromantyzmu charakteryzującego się związkami z literaturą. Stworzył poemat symfoniczny na orkiestrę oraz metodę „transformacji tematów”. Był pierwszym pianistą, który dawał pełne recitale solowe. Jako kompozytor rozwinął technikę komponowania, potrafił nadać fortepianowi orkiestrowego dźwięku. Dokonując transkrypcji fortepianowych upowszechnił dzieła mało podówczas znanych twórców: Bacha, Beethovena, Schuberta, Berlioza, Wagnera oraz Roberta Schumanna. Stworzył około 700 kompozycji. Był autorem kilku książek o muzykach m.in. o Fryderyku Chopinie.

Na jego dorobek składają się m.in. poematy symfoniczne: „Tasso” (1849), „Prometeusz” (1850), „Preludia” (1854), „Mazepa” (1854); symfonie programowe: „Symfonia Faustowska” (1854), „Symfonia Dantejska” (1857); utwory na fortepian i orkiestrę: 2 koncerty – Es-dur (1849) i A-dur (1839-1869); utwory na fortepian: „Lata pielgrzymstwa” (3 cykle 1848-1877), „Sonata h-moll” (1853); etiudy koncertowe – 19 „Rapsodii węgierskich” (od 1851); utwory wokalnie-instrumentalne: oratoria – „Legenda o św. Elżbiecie” (1862) i „Chrystus” (1866) oraz „Węgierska msza koronacyjna” (1867).

a. Pozycje zwarte

1. FRANCISZEK Liszt / Stanisław Dybowski. – Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1986. – 147 s. : il.
Bibliogr. s. 147, dyskografia Lisztowska wybór s. 145-146.
2. FRANCISZEK Liszt / Stanisław Szenic. – Wyd. 2. – Warszawa : Państw. Instytut Wydawniczy, 1975. – 540 s. : il. – (Ludzie Żywi; 17)
Bibliogr.
3. LISZT / Bryce Morrison. – Kraków : Polskie Wydaw. Muzyczne, 1999. – 138 s. : il., nuty. – (Ilustrowane Monografie Wielkich Kompozytorów)
Bibliogr.

b. Artykuły

1. „AMBARAS de richesse” – czyli Franciszek Liszt a „idiom narodowy” / Magdalena Broniecka // *Literatura Ludowa*. – 2005, nr 4/5, s. 35-45
2. „INNI” w muzyce : na przykładzie muzyki cygańskiej / Anna G. Piotrowska. – Bibliogr. // *Kultura i Społeczeństwo*. – 2007, nr 4, s. 173-186
3. LISZT i Chopin : przyjaciele i konkurenci. [Cz. 1-2] / Bruno Moysan // *Ruch Muzyczny*. – 2009, nr 18, s. 31-35; nr 19, s. 27-30
4. POZNAŃSKIE koncerty Liszta i list do Chopina / Henryk F. Nowaczyk // *Ruch Muzyczny*. – 2000, nr 14, s. 34-37
5. RECITAL pianistyczny / Piotr Lachert. – (Złote Klawisze; cz. 8) // *Ruch Muzyczny*. – 2002, nr 9, s. 33
6. TRZECI koncert fortepianowy Liszta / Stanisław Dybowski // *Ruch Muzyczny*. – 1997, nr 7, s. 28-31
7. WILCZKI Liszta / Piotr Lachert. – (Złote Klawisze; cz. 44) // *Ruch Muzyczny*. – 2003, nr 24, s. 36-37

Andrzej Panufnik
(20 rocznica śmierci)

Andrzej Panufnik – ur. 24.09.1914 r. – zm. 27.10.1991 r. – kompozytor i dyrygent. Urodził się w Warszawie w rodzinie wybitnego lutnika. Od najmłodszych lat przejawiał uzdolnienia muzyczne. Uczył się muzyki w konserwatorium warszawskim (1932-1936). Studiował dyrygenturę w Wiedniu (1937-1938), później w Paryżu i Londynie (1938-1939). W okresie II wojny światowej mieszkał w Warszawie, grał w kawiarniach w duecie fortepianowym z Witoldem Lutosławskim. Po wojnie był dyrygentem orkiestry filharmonii w Krakowie, dyrektorem filharmonii w Warszawie, wiceprezesem Międzynarodowej Rady Muzyki przy UNESCO (1945-1954). Jako dyrygent występował w wielu krajach europejskich oraz w Chinach.

Mimo licznych wyróżnień ze strony władz PRL opuścił Polskę i osiadł w Wielkiej Brytanii (1954). Na emigracji kontynuował karierę dyrygenta. W latach 1957-1959 prowadził orkiestrę symfoniczną w Birmingham. Od 1959 roku swoją aktywność muzyczną skoncentrował na kompozycji. Przyjął obywatelstwo

brytyjskie (1961), Powszechne uznanie dla jego twórczości zaowocowało licznymi wyróżnieniami. Został honorowym członkiem Royal Academy of Music (1984) a królowa Elżbieta II nadała mu tytuł szlachecki (1990).

W swoich utworach wykorzystywał elementy współczesnych technik kompozytorskich. Dbalność o formę dzieł nie pozbawiała ich jednak ekspresji. Czerpał motywy z polskiej muzyki ludowej. W muzyce patriotycznej czy religijnej szukał syntezy tradycji historycznej i współczesnej, łączył nastroje kontemplacyjne, modlitewne i bohaterskie.

Na jego dorobek składają się m.in. symfonie: „Sinfonia rustica” (1949), „Sinfonia sacra” (1963), „Sinfonia mistica” (1977), „Sinfonia votiva” (1981), „Sinfonia di speranza” (1988), „Uwertura tragiczna” (1942), „Kołysanka” (1947), „Epitafium katyńskie” (1969), „Arbor Cosmica” (1984), „Harmony” (1987); koncerty: fortepianowy (1962), skrzypcowy (1971), wiolonczelowy (1991); utwory kameralne: „Triangles” (1972); fortepianowe: „Kraż kwintowy” (1947), „Pentasonata” (1984); wokalnie-instrumentalne: „Universal Prayer” (1969).

a. Pozycje zwarte

1. ANDRZEJ Panufnik i jego muzyka / Tadeusz Kaczyński. – Warszawa : Wydaw. Naukowe PWN, 1994. – 233 s. : il.
Bibliogr. s. 217-223, dyskogr. s. 224-225.
2. ANDRZEJ Panufnik : katalog dzieł i bibliografia / oprac. Krystyna Jarczevska-Mockało. – Warszawa : AM, 1997. – 111 s. – (Prace Biblioteki Głównej / Akademia Muzyczna im. Fryderyka Chopina w Warszawie; 21)
3. ANDRZEJ Panufnik o sobie / autoryzowany przekład z ang. Marty Glińskiej. – Warszawa : Niezależna Oficyna Wydawnicza, 1990. – 374 s.
4. ANDRZEJ Panufnik : twórczość symfoniczna / Ewa Siemdaj. – Kraków : Akademia Muzyczna, 2003. – 409 s. : il., nuty
Wykaz utworów A. Panufnika, bibliogr.
5. PANUFNIK / Beata Bolesławska. – Kraków : Polskie Wydaw. Muzyczne, 2001. – 455 s. : il. – (Kompozytorzy Polscy XX Wieku)
Bibliogr.

b. Artykuły

1. ANDRZEJ Panufnik – człowiek ukryty za nutami / Camilla Panufnik; tł. z ang. Beata Bolesławska-Lewandowska // *Prz. Muzykologiczny*. – 2005, nr 5, s. 181-202
2. DUSZA dźwięku / Bohdan Pociąg // *Więź*. – 2003, nr 12, s. 141-147

3. O SYMETRII w muzyce Andrzeja Panufnika / Beata Bolesławska // *Ruch Muzyczny*. – 2000, nr 7, s. 8-12
4. OKOLICZNOŚCI uciezki Andrzeja Panufnika do Wielkiej Brytanii / Krzysztof Muszkowski // *Archiwum Emigracji*. – 2006, z. 1/2, s. 354-356
5. SOCREALIZM i decyzja o emigracji : fragm. [Cz. 1/2] / Beata Bolesławska // *Ruch Muzyczny*. – 2001, nr 18, s. 32-34, nr 19, s. 38-39
6. TRUDNY powrót : piąta rocznica śmierci Andrzeja Panufnika / Tadeusz Kaczyński // *Tyg. Powsz.* – 1996, nr 44. s. 14
7. WSZYSTKO o moim ojcu / Jem Panufnik; rozm. przepr. Łukasz Kamiński // *Gaz. Wybor. – Stołeczna*. – 2009, nr 263, s. 8

III. MATERIAŁY METODYCZNE

Marcin Radomski

Dział Informacji Bibliograficznej i Regionalnej

STAN WOJENNY W POLSCE 1981-1983 R.

ORZEŁ BEZ KORONY...

Scenariusz wystawy

Od momentu wprowadzenia 13 grudnia 1981 r. stanu wojennego w Polsce do dziś w społeczeństwie polskim stawiane jest niezmiennie aktualne pytanie. Dotyczy ono podstawowej kwestii zasadności podjęcia dramatycznej decyzji ogłoszenia stanu nadzwyczajnego w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Połowa podzielonego społeczeństwa podnosi argumenty o zdradzie narodu odpowiedzialnych za stery państwa, druga uzasadnia to koniecznością ratowania kraju przed interwencją państw Układu Warszawskiego.

Wydarzenia stanu wojennego z lat 1981–1983 tworzą część najnowszej historii Polski. Jeszcze w sierpniu 1980 r. wydawało się, iż wszystko zmierza w stronę reform społeczno-systemowych. W kraju powołano NSZZ „Solidarność” dla ochrony praw pracowniczych, a dwa lata wcześniej dokonano wyboru Polaka na papieża — Karola Wojtyły. Zapowiedź zmian przerwał stan wojenny, który wprowadziła władza w obawie przed zamachem stanu i przejęciem kontroli przez społeczeństwo oraz możliwością reakcji zbrojnej wschodniego mocodawcy — Związku Radzieckiego.

Zaproponowana wystawa ma zadanie przybliżenia tych wydarzeń, nie tak przecież odległych, ale za to bardzo kontrowersyjnych. Świadczy o tym pokutujące w społeczeństwie niezdecydowanie co do jasnego określenia przyczyn i skutków stanu wojennego dla społeczeństwa oraz ustroju państwa. Ten jeden z najbardziej dramatycznych fragmentów historii poprzedniej epoki ukazuje obraz zmagañ obywateli o wolność i nowe oblicze kraju. Obnaża charakter i specyfikę rozwiązań siłowych władzy, która od 1944–1989 r. uchwyciła stery państwa polskiego pod kuratelą i przy pełnej kontroli Związku Radzieckiego.

Cele:

- poszerzenie wiedzy na temat historii Polski sprzed 22 lat
- rozwijanie zainteresowań dotyczących historii współczesnej

- budowanie wrażliwości społeczeństwa w kontekście dramatu narodu polskiego
- kształtowanie umiejętności poznawczych przez stawianie pytań
- budowanie świadomości nowych pokoleń przez pokazanie różnic między epoką PRL-u i III Rzeczpospolitą
- kształtowanie świadomości znaczenia ruchu społecznego „Solidarność”
- umiejętność umiejscowienia wydarzeń w czasie

Materiały:

Zdjęcia ze zbiorów prywatnych i zdjęcia do pobrania z sieci, elementy ubioru służb mundurowych z epoki, przygotowane kalendarium stanu wojennego i skrótowo epoki PRL-u., rys historyczny w postaci planszy lub prelekcji/pogadanki na otwarcie wystawy, konieczne są wizerunki głównych postaci w celu identyfikacji, gazety z lat omawianych wydarzeń (możliwość zrobienia zdjęcia w bibliotece lub skanu i wydruku z mikrofilmów), ewentualnie przygotowane fragmenty wspomnień ludzi (idealnym rozwiązaniem wydaje się być konfrontacja opinii dwóch stron barykady), książki omawiające zagadnienie, plik dźwiękowy przemówienia generała Wojciecha Jaruzelskiego ogłaszającego wprowadzenie stanu nadzwyczajnego w państwie.

Układ:

Gablota nr 1

- biogramy głównych postaci wydarzeń stanu wojennego (Wojciech Jaruzelski, Czesław Kiszczak, Lech Wałęsa)
- kalendarium wydarzeń stanu wojennego – www.dzis-nie-bija.org/faktografia.html
Stan wojenny w Polsce : kalendarium wydarzeń 13 XII 1981 – 31 XII 1982 / red. nauk. Wanda Chudzik, Radomir Cywiński. – Warszawa : Rytm, 1999. – 564 s.
- krótki rys historyczny okresu PRL-u — <http://www.komunizm.eu/>
- zdjęcia dotyczące stanu wojennego obrazujące życie społeczeństwa i poścignięcia siłowe władzy — www.stan-wojenny.pl

Ekran nr 1

- górny róg hasło skandujących: „Chcemy Lecha nie Wojciecha”
- godło Polski powojennej z okresu PRL-u

- obwieszczenie o stanie wojennym –
<http://www.komunizm.eu/stanwojenny.htm>

Gablota nr 2

- pacyfikacja KWK „Wujek” (zdjęcia)
www.stan-wojenny.pl/kwk-wujek/galeria/pacyfikacja-kwk-wujek/11
<http://www.ipn-areszt.pl/Galeria/pacyfikacja-kwk-wujek>
- lista poległych i rannych górników
- struktura siłowego aparatu władzy w PRL-u (Milicja Obywatelska, ZOMO)
www.milicja.waw.pl/
<http://kalendarium.polska.pl/wydarzenia/article.htm?id=35291>

Ekran nr 2

- górny róg: kawał o ZOMO („Śpij spokojnie, ZOMO już nie czuwa”)
- stosunek Kościoła katolickiego do stanu wojennego i walka z systemem Kościoła i społeczeństwo wobec stanu wojennego / pod red. Wiesława Jana Wysockiego ; aut. Jan Bańbor [i in.] ; Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego. Wydział Nauk Historycznych i Społecznych, Towarzystwo im. Stanisława ze Skalmierza, NSZZ „Solidarność” Region Mazowsze. – Warszawa : „Rytm”, 2004. – 517 s.
<http://www.stanwojenny.republika.pl/pogrzeb.htm>

Gablota nr 3

- książki przedstawiające prace historyków i publicystów prezentujących badania i wnioski omawianego okresu (propozycje w bibliografii)
- przykład pozycji z tzw. drugiego obiegu wydawniczego

Ekran nr 3

- słownik pojęć związanych ze stanem wojennym
http://13grudnia81.pl/portal/sw/705/Sownik_pojec.html

PRZYKŁADY ze słownika:

- osławiony opornik jako symbol sprzeciwu wobec władzy
- przykład „Bibuły” — prasa podziemna
<http://stanwojenny.republika.pl/bibula.htm>
- kartki jako talony umożliwiające zakup reglamentowanych towarów
<http://stanwojenny.republika.pl/mix.htm>

UWAGI:

W trakcie prezentowania wystawy dobrym uzupełnieniem będzie odtwarzane przemówienie gen. Wojciecha Jaruzelskiego oraz fragmentów Dziennika Telewizyjnego.

Bibliografia w wyborze:

1. CZERWONY PARASOL / Zbigniew Branach. – Poznań : Bonami, 2002. – 126 s. : il.
2. [DWIEŚCIEDZIEWIĘĆ] 209 dni / Marek Lenartowski. – Poznań : Drukarnia i Księgarnia Świętego Wojciecha, [2007]. – 151 s. : il.
3. HISTORIA nie powinna dzielić / Wojciech Jaruzelski. – Toruń : Wydawnictwo Mado, 2006. – 67 s.
4. KOŚCIÓŁ i społeczeństwo wobec stanu wojennego / pod red. Wiesława Jana Wysockiego ; aut. Jan Bańbor [i in.] ; Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego. Wydział Nauk Historycznych i Społecznych, Towarzystwo im. Stanisława ze Skalbmierza [!], NSZZ „Solidarność” Region Mazowsze. – Warszawa : „Rytm”, 2004. – 517 s.
5. „NIELICZNI ekstreмиści” : podziemna Solidarność w propagandzie stanu wojennego / Jan Olaszek. – Gdańsk : Europejskie Centrum Solidarności, 2010. – 205 s. – (Biblioteka / Europejskie Centrum Solidarności)
Bibliogr. s. 191-198.
6. RAPORT Rokity : sprawozdanie Sejmowej Komisji Nadzwyczajnej do Zbadania Działalności MSW / wstęp Jan Rokita; postł. Antoni Dudek. – Kraków : Wydawnictwo Arcana, 2005. – 197 s. – (Arkana Historii)
7. ROZSTRZELANA kopalnia : 13-16 grudnia 1981 roku stan wojenny – tragedia „Wujka” / Jan Dziadul. – Warszawa : „BGW”, 1991. – 221 s.
Zawiera również wywiady z uczestnikami oraz dokumenty.
8. RÓŻNIC się mądrze : jak doszło do stanu wojennego / Wojciech Jaruzelski. – Warszawa : „Książka i Wiedza”, 1999. – 94 s.
9. SĄD nad autorami stanu wojennego : [oskarżenia, wyjaśnienia, obrona przed Komisją Odpowiedzialności Konstytucyjnej] / oprac. Anna Karaś. – Warszawa : „BGW”, 1993. – 370 s.
10. „SOLIDARNOŚĆ” w Stoczni Gdańskiej : grudzień 1981 – sierpień 1988 / Arkadiusz Kazański. – Gdańsk : Stowarzyszenie „Solidarni z Kolebki”, 2004. – 198 s.
Bibliogr. s. 195-198.

11. STAN wojenny : materiały autobiograficzne, opracowania / [wybór tekstów i oprac. Alicja Augustyniak i in.]. – Toruń : Wydawnictwo Wyższej Szkoły Kultury Społecznej i Medialnej, 2004. – 231 s.
12. STAN wojenny / [wpraw. Antoni Dudek; kalendarium, biogramy, słownik pojęć, wybór mater., oprac. Bogusław Kopka i in.; red. Anna Piekarska, Małgorzata Strasz]. – Warszawa : Instytut Pamięci Narodowej, 2002. – Teka (82 s.; 25 s., 69 k. tabl. luz.) : faks., fot., portr., tab. – (Teki Edukacyjne IPN)
Bibliogr. s. 24-25, 81.
13. STAN wojenny dlaczego ... / Wojciech Jaruzelski, Marek Jaworski, Włodzimierz Łoziński. – Warszawa : Polska Oficyna Wydawnicza BGW, 1992. – 437 s. : il.
14. STAN wojenny – pierwsze dni / Wojciech Polak. – Gdańsk : Oficyna Wydawnicza Finna, 2006. – 484 s. : il. – (Książka z Plusem)
Bibliogr. s. 417-440.
15. STAN wojenny w dokumentach władz PRL : 1980-1983 / wstęp, wybór, oprac. red. Bogusław Kopka ; wstęp, wybór, oprac. Grzegorz Majchrzak. – Warszawa : Instytut Pamięci Narodowej, 2001. – 405 s.
16. STAN wojenny w Polsce : starsi o 25 lat / Wojciech Jaruzelski. - Warszawa : Wydawnictwo Comandor : nakł. Instytutu Badań Naukowych, [2006]. – 24 s.
17. STAN wojenny w Polsce 1981-1983 / pod red. Antoniego Dudka. – Rzeszów : KŚZPNP, 2003. – 801 s. : il., 1 mapa. – (Monografie / Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu; t. 6)
Bibliogr.
18. STAN wojenny w Polsce : kalendarium wydarzeń 13 XII 1981 – 31 XII 1982 / red. nauk. Wanda Chudzik, Radomir Cywiński. – Warszawa : Rytm, 1999. – 564 s.
19. STAN wojenny : wspomnienia, komentarze / [pod red. zespołu w składzie Zdzisław Barszczewski i in.]. – Wyd. 2. – Wrocław : Polifot Adam Hiczuk, 2008. – 344 s. : il.
20. STAN wojenny w Wielkopolsce / pod red. Stanisława Jankowiaka i Jana Miłosza ; Instytut Pamięci Narodowej. Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. – Poznań : Instytut Pamięci Narodowej : Wydawnictwo Poznańskie, 2004. – 146 s.
21. [TRZYNASTY] 13 XII 1981 : wiedza historyczna i świadomość społeczna po 25 latach od wprowadzenia stanu wojennego. Materiały z konferencji naukowej zorganizowanej przez Archiwum Państwowe w Lublinie i Radzyńskie Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych Radzyń Podlaski, Pałac

- Potockich 8 grudnia 2006 roku / red. Dariusz Magier. – Radzyń Podlaski : Radzyńskie Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych Instytut Badawczy „Libra” : Archiwum Państwowe w Lublinie, 2006. – 127 s.
22. WAGA stanu wojennego : studium dotyczące roli zamachu wojskowego dokonanego przez generała Wojciecha Jaruzelskiego... / Jacek Długolecki. – Gdańsk; Kolbudy : Ekochem, 2009. – 94 s.
23. WOJNA polsko-jaruzelska : stan wojenny w Polsce : 13 XII 1981-22 VII 1983 / Andrzej Paczkowski. – Wyd. 2 zm. i popr. – Warszawa : Prószyński i S-ka, 2007. – 311 s. : il.
Bibliogr. s. 15-24.
24. WOJNA polsko-jaruzelska w Wielkopolsce : stan wojenny (1981-1983) na terenie Kalisza, Konina, Leszna, Piły i Poznania / Jan Mosiński. - Kalisz : Edytor, 2006. – 310 s. : il.
Bibliogr. s. 306-308.
25. WOKÓŁ „mniejszego zła” : stan wojenny w Polsce : materiały pokonferencyjne / red. Paweł Piotrowski. – Wrocław : Oddział Instytutu Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, 2010. – 279 s. : il.
Konf. odbyła się 12-13 grudnia 2006 r. we Wrocławiu.

IV. MATERIAŁY REGIONALNE

A. PRZEGLĄD NOWOŚCI REGIONALNYCH

ADAMCZEWSKI Leszek

Zmierch bogów w Posen : sensacje z Kraju Warty. – Zakrzewo: Wydaw. Replika, 2011. – 336 s., VIII s. tabl. : il.

Tajemnicze i tragiczne epizody z dziejów Kraju Warty.

ALBUM kaliskie. Seria 1, Zawierająca widoki samego miasta Kalisza, ułożone i opisane przez Edwarda Staweckiego / rys. Stanisław Barcikowski; litogr. Maksymilian Fajans. – Kalisz: Edytor, 2011. – 5 poszytów

Przedruk. Oryg.: Warszawa: gł. skł. u S.H. Merzbacha; gł. skł. u H. Hurtig, 1858

Widoki Kalisza w cyklu rycin.

ANDRZEJEWSKA Ewa

Ks. Stanisław Józef Kłossowski (1726-1798) : kustosz Sanktuarium św. Józefa w Kaliszu. – Kalisz: „Edytor”, 2010. – 199 s. : il.

Biografia, działalność duszpasterska i zasługi księdza dla odbudowy i wyposażenia kolegiaty kaliskiej.

BANACH Witold, BENDZIECHA Józef

Legenda i prawda o herbie Ostrowa Wielkopolskiego. – Ostrów Wielkopolski: Muzeum Miasta Ostrowa Wielkopolskiego, 2010. – 27 s. : il. – (Biblioteka Ostrowska; 40)

Herb miasta w komiksie i legendzie.

BIBLIOGRAFIA zawartości „Kroniki Wielkopolski” 2001-2010 / oprac. Beata Nowak; współpraca Maria Rynarzewska, Maria Stuligrosz, Aneta Szczepaniak-Głębocka; Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu. – Poznań: Wydaw. WBPICAK, 2011. – 216 s. – (Biblioteka „Kroniki Wielkopolski”)

M.in. wykaz pozycji recenzowanych oraz zestawienie publikacji wydanych w seriach „Biblioteka „Kroniki Wielkopolski” i „Wielkopolska Biblioteka Krajoznawcza”.

DANECKI Ryszard

Od Smakosza do Fregaty : na szlaku poznańskiej cyganerii artystycznej / oprac. graf. Grzegorz Małecki. – Poznań: Oficyna Wydaw. G & P, 2011. – 196 s. : fot., il., portr.

Wspomnienia poety i dziennikarza prasy poznańskiej dot. życia artystycznego Poznania. M.in. sylwetki artystów.

GAWĘDY Kaliskie 1936-1939 : bibliografia zawartości / oprac. Ewa Obala; Książnica Pedagogiczna im. Alfonsa Parczewskiego w Kaliszu. – Kalisz: Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk; [Wrocław: Wydaw. i Drukarnia Dolnośląskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Silesia], 2011. – 85 s. : il. – (Katalogi i Bibliografie; nr 16)

Czasopismo poświęcone członkom Towarzystwa Byłych Wychowawców Szkół Kaliskich.

GNEROWICZ Jerzy

Z dziejów pszczelarstwa w Skalmierzycach i okolicy / Regionalny Związek Pszczelarzy Wielkopolski Południowej. – Kalisz: Edytor, 2011. – 159 s. : fot.

Historia organizacji pszczelarskiej i losy jej członków. Publikacja wydana z okazji jubileuszu 85-lecia.

GRAJEK Józef

Józef Dowbor Muśnicki : zarys biografii. – Lusowo: Towarzystwo Pamięci Gen. Józefa Dowbowa Muśnickiego, 2011. – 51 s. : fot., portr.

Dowódca Powstania Wielkopolskiego 1918/1919 (1867-1937). Dot. m.in. związków z Lusowem.

HOROWITZ Ryszard

Poznańskie impresje : [album]. – Poznań: Wydaw. Miejskie Posnania, 2011. – 128 s. : fot.

Wybór fotografii.

IDŹCIE do Świętego Józefa : słowo Biskup Stanisław Napierała / red. Andrzej Latoń, Leszek Szkopek. – Kalisz: Kuria Diecezjalna, 2011. – 166 s. : fot.

Album wydany z okazji jubileuszu kapłaństwa biskupa, S. Napierały i 30-lecia biskupstwa.

JERZAK Jarosław

Sowieckie jednostki pancerne w walkach o Poznań. – Poznań: Wydaw. Vesper; Luboń: Wydaw. Pomost, 2011. – 152 s. : fot., il. – (Festung Posen 1945; 16)

Oddziały pancerne 8. Armii Gwardii w walkach o wyzwolenie Poznania w 1945 roku.

KARALUS Maciej, KRZYŻANIAK Michał

Poznań 1945 : bitwa o Poznań w fotografii i dokumentach / tłum. Małgorzata Markuć-Kamińska, Jędrzej Polak. – Poznań: Wydaw. Pomost, Wydaw. Vesper, 2010. – 340 s. : fot., il. – (Festung Posen 1945)

Album. Tekst także w jęz. angielskim i niemieckim.

KUPIEC Sylwia, SZWIEC Piotr

50 lat posługi kapłańskiej ks. Władysława Kasprzaka / red. Lucyna Kończal-Gnap, Patrycja Mikołajczak, Piotr Szwiec; oprac. graf. Patrycja Mikołajczak; Parafia pw. NMP Nieustającej Pomocy w Nowym Tomyślu. – Nowy Tomyśl: Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Nowym Tomyślu, 2011. – 16 s. : fot., il., portr.

Proboszcz parafii pw. Najświętszej Marii Panny Nieustającej Pomocy w Nowym Tomyślu.

LASKI 2010 : z lwiatami w herbie – spis wydarzeń. Przywracanie pamięci regionalnej / red. nacz. Florian Piasecki; Towarzystwo Przyjaciół Lasek „Lukus”; fot. Justyna Muszalska [i in.]. – Kępno: TPL „Lukus”, 2011. – 125 s., [12] s. tabl. : fot., il., portr.

Zbiór szkiców i opracowań regionalnych na temat historii i dnia dzisiejszego miejscowości.

ŁUCZAK Agnieszka

Utracone decorum : grabież dóbr kultury z majątków ziemiaństwa polskiego w Wielkopolsce w czasie okupacji niemieckiej w latach 1939-1945. – Warszawa; Poznań: Instytut Pamięci Narodowej. Komisja Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu, 2011. – 411 s., [32] s. tabl. : fot., il., portr. – (Monografie / Instytut Pamięci Narodowej; t. 72)

Grabież dóbr kultury na tle sytuacji ziemiaństwa wielkopolskiego w okresie II wojny światowej i reformy rolnej w 1945 roku.

MAJEWICZ Bolesław

Przechadzki po Buku w drugiej połowie XX wieku / Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Buku. – Wyd. poszerz. – Buk, 2010. – 216 s. : fot. Wspomnienia.

MARCISZEWSKI Janusz

Warto było to przeżyć. – Poznań: Press Service Monitoring Mediów Sp. z o.o., 2011. – 137 s., [5] s. tabl. : fot., portr.

Na okładce podtytuł: Dziennikarskie plotki i anegdotki

Wspomnienia dziennikarza prasy poznańskiej II połowy XX wieku. M.in. sylwetki osób.

NOWAK Marek Grzegorz

Zespół Szkół Komunikacji im. Hipolita Cegielskiego w Poznaniu 2000 – 2010 : dzień po dniu, rok po roku. – Wyd. 2 popr. – Poznań, 2011. – 507 s. : fot., il., portr.

M.in. krótki zarys historii szkoły od 1946 roku.

PALIŃSKI Piotr

Powiat wągrowiecki : pod względem geograficzno-statystyczno-topograficzno-historycznym. – Wyd. 2. – Poznań: Media-Expo Wawrzyniec Wierzejewski, 2011. – 301 s., [26] s. tabl. : fot., il.

Zawiera m.in. spis miejscowości, obszarów dworskich i posiadłości ziemskich w powiecie wągrowieckim. Wznowienie publikacji wydanej w 1932 roku.

POD znakiem Staszica : katalog zbiorów Muzeum Stanisława Staszica w Pile : [album] / wybór i oprac. Józef Olejniczak. – Piła: Muzeum Stanisława Staszica, 2011. – 172 s. : il., portr.

Tekst także w jęz. angielskim.

POWSTANIE Poznańskie 1956 roku. Akty oskarżenia / wprowadzenie i oprac. Jerzy M. Grabus; przedmowa Jan Sandorski. – Poznań: Wydaw. WiS, 2010. – 501 s. : fot.

Akty oskarżenia uczestników Poznańskiego Czerwca 1956 r. i wykaz oskarżonych.

POZNAŃ : kultura na każdą porę : [album] / fot. Mariusz Forecki; teksty Daina Kolbuszewska [i in.]; Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miasta Poznania. – Poznań: Wydaw. Miejskie, 2010. – 264 s. : fot.

Sezon artystyczny w poznańskiej kulturze w fotografii.

POZNAŃ w Marcu – Marzec w Poznaniu : (w rocznicę wydarzeń 1968 roku) / pod red. Seweryny Wysłouch i Jarosława Borowca. – Poznań: Wydaw. Poznańskie, 2010. – 174 s. – (Wielkopolska. Historia. Społeczeństwo. Kultura; 31)

Materiały z sesji zorganizowanej na Wydziale Filologii Polskiej i Klasycznej UAM w dniu 12 marca 2008 roku.

RĘKODZIEŁO jako twórczość kulturalna i artystyczna / wstęp Anna Parzonka. – Trzcinica: Urząd Gminy Trzcinica, 2010. – [28] s. : fot., portr. – (Biblioteczka Gminy Trzcinica)

Lokalni artyści – mieszkańcy gminy Trzcinica. Biogramy i prezentacja rękodzieła.

SPACEROWNIK wielkopolski / teksty Piotr Libicki, Marta Piotrowska; fot. Piotr Skórnicki; red. Monika Lamęcka-Pasławska. – [Poznań]: Agora SA, [2011]. – 224 s. : fot., il. – (Biblioteka Gazety Wyborczej)

Przewodnik historyczno – krajoznawczy po Wielkopolsce. Trasy wycieczek.

STARE fotografie pamiętają : [album] / pod red. Renaty Gość. – Trzcinica: Gminna Biblioteka Publiczna w Trzcinicy, 2011. – 34 s. : fot. – (Poznajemy Gminę Trzcinica)

Życie mieszkańców gminy Trzcinica na fotografiach od drugiej połowy XIX wieku.

SZCZEPANIAK-KROLL Agnieszka

Tożsamość poznańskich rodzin pochodzenia niemieckiego : losy Bajerleinów i Dittrichów XVIII-XX w. – Poznań: Wydaw. Poznańskie, 2010. – 388 s. – (Wielkopolska. Historia. Społeczeństwo. Kultura; 32)

Historia bamberskiej rodziny Bajerleinów i niemieckiej rodziny Dittrichów na tle dziejów osadnictwa niemieckiego w Wielkopolsce.

ŚMIARDOWO Krajeńskie nasza mała ojczyzna / pod red. Teresy (Morgulec) Brzezińskiej; oprac. Jarosław Rola, Grzegorz Bąbiński, Teresa Brzezińska / Towarzystwo Przyjaciół Śmiardowa Krajeńskiego. – Śmiardowo Krajeńskie, 2011. – 256 s. : fot.

Zawiera m.in. biogramy osób związanych z miejscowością.

TOMALA Janusz

Murowana architektura romańska i gotycka w Wielkopolsce. T. 2, Architektura obronna. – Kalisz: Edytor-Sławomir Woźniak, 2011. – 463 s. : fot., il.

Charakterystyka obiektów z okresu od X do XVI wieku istniejących i znanych z przekazów źródłowych.

TOMASZ.KA. Z czego składa się poznanian. – Poznań: Oficyna, 2010. – 223 s. : il.

Subiektywny wizerunek mieszkańców Poznania w formie felietonowo-wspomnieniowej.

URBANIAK Miron

Zabytkowa stacja kolejowa Gniezno : od Kolei Górnośląskiej do programu „Otto”. – Łódź: Książki Młyn Dom Wydaw. Michał Koliński, 2010. – 275 s. : fot., il., pl.

Historia stacji kolejowej do końca II wojny światowej oraz walory zabytkowe zespołu stacyjnego.

WŁADZA lokalna w procesie transformacji systemowej : praca zbiorowa / pod red. Jerzego Babiaka i Arkadiusza Ptaka. – Kalisz; Poznań: Wydaw. Naukowe Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, 2010. – 233 s. : tab.

Proces przemian administracji państwowej i samorządowej na obszarze byłego województwa kaliskiego w historii i wspomnieniach.

WRZESIŃSKIE spotkania Karola Wojtyły Jana Pawła II : historie ludzi, miejsc i zdarzeń, które połączyły postać Wielkiego Papieża z małym miastem / red. Ewa Hoffmann-Skibińska i Radosław Karbowski. – Kaczanowo: Via Studio Radosław Karbowski, Września: Stowarzyszenie „Pro Bono Familiae”, 2011. – 190 s. : fot., portr.

Wspomnienia i reprodukcje dokumentów.

ZIELIŃSKI Zbigniew

Historia wskrzeszania Starego Miasta w Poznaniu : (przyczynki do dyskusji) / red. Jarosław T. Łożyński. – [Międzychód]: Drukarnia Międzychód, 2010. – 44 s. : il., pl.

Rekonstrukcja poznańskiej starówki po II wojnie światowej według koncepcji architekta, Zbigniewa Zielińskiego (1907-1968).

ŻOŁĄDŹ-STRZELCZYK Dorota

Szkoły w Wielkopolsce od średniowiecznych początków do reform Komisji Edukacji Narodowej. – Poznań: Wydaw. Poznańskie, 2010. – 308 s., [16] s. tabl. : fot. – (Wielkopolska. Historia. Społeczeństwo. Kultura; 33)

Historia oświaty i szkół wielkopolskich od średniowiecza do XVIII wieku.

B. IMPREZY KULTURALNE W BIBLIOTEKACH PUBLICZNYCH WOJ. WIELKOPOLSKIEGO

(czerwiec–sierpień 2011)

W bibliotekach wielkopolskich odbywały się liczne i różnorodne imprezy z okazji Dnia Dziecka. Kontynuowano akcję „Cała Polska czyta dzieciom”, realizowano kolejny Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom. Młodzież szkolna brała udział w zajęciach wakacyjnych organizowanych przez biblioteki. Czytelnicy spotykali się w Dyskusyjnych Klubach Książki. Inspiracją do działalności były też rocznice pisarzy i twórców. Trwają obchody Roku Czesława Miłosza.

C z e r w i e c

Bojanowo (pow. Rawicz)

- Wystawa fotograficzna „Borneo” Doroty i Krzysztofa Wodeckich

Borek Wielkopolski (pow. Gostyń)

- Akademia Młodego Czytelnika – spotkania w Przedszkolu Samorządowym „Pod Dębem”
- Spotkanie Klubu Miłośników Książek połączone z pogadanką na temat dbania o urodę przeprowadzoną przez kosmetyczkę
- „Wakacje w bibliotece 2011” – zabawy integracyjne, krzyżówki, gry planszowe

Burdzew (pow. Turek)

- Wieczór literacki dotyczący Czesława Miłosza – konkurs, pogadanka, montaż słowno-muzyczny

Dąbie (pow. Koło)

- Spotkanie autorskie z Grzegorzem Kasdepke

Gostyń

- Impreza czytelnicza – „Pan Kuleczka” w wykonaniu aktora – Piotra Witonia połączona z wręczeniem certyfikatów czytelnika – przedszkolaka (dla Przedszkola nr 5)
- Spotkanie z Ewą Knapkiewicz z Gostyńskiego Towarzystwa Historycznego i wręczenie certyfikatów czytelnika dzieciom z Przedszkola Nr 1
- Zajęcia z elementami biblioterapii prowadzone przez Halinę Radoła połączone z certyfikatem czytelnika dla dzieci z Przedszkola Nr 7
- Finały konkursów historycznych „Wiem więcej o ziemi gostyńskiej” dla szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych
- Podsumowanie konkursu plastycznego i wystawa pokonkursowa „Mój dom, moja ulica, moje osiedle”
- Wystawa – „Zwykła wystawa niezwykłych ludzi”

Jutrosin (pow. Rawicz)

- Pogadanka o pszczołach, którą przeprowadziła Justyna Bednarek z prezentacją owadów w specjalnie przygotowanym, szklanym ulu. Dzieci poznały proces powstawania miodu – na koniec odbyła się degustacja (Filia Szkaradowo)
- Spotkanie autorskie z pisarzem Wiesławem Drabikiem (Filia Szkaradowo)

Kalisz

- „Od Asnyka do Dąbrowskiej” – rajd rowerowy bibliotekarzy i przyjaciół książki
- Organizacja dwudniowego Kiermaszu Książki Kaliskiej (z okazji obchodów Święta Miasta)
- Warsztat informacyjny biblioteki i zbiory specjalne – zajęcia dla młodzieży
- „Czytamy Miłosza – w 100. rocznicę urodzin poety” – wieczór literacki (Filia nr 5)
- „Strofy znad Proсны” – XVII edycja konkursu recytatorskiego (Filia nr 2)
- Wystawy:
 - ~ „Jubileuszowy 60-letni przegląd dokonań Zenona Prętczyńskiego – architekta z prawem twórcy” – wystawa z okazji przyznania autorowi tytułu Honorowy Przyjaciel Kalisza
 - ~ „Czas na Balladynę” – wystawa prac plastycznych przygotowana przez uczniów Gimnazjum nr 2 (Filia nr 1)
 - ~ „20 lat Biblioteki na Złotej – porcelanowy jubileusz” – wystawa okolicznościowa (Filia nr 5)

Kępno

Powiatowa Biblioteka Publiczna

- Wystawa „Take a Photo Take The Passion” Młodzieżowego Koła Fotograficznego przy Gimnazjum im. ks. Zdzisława Peszkowskiego w Krążkowach
- Szkolenie dla bezrobotnych. Organizator: Firma Neo Consulting Investment Sp. z o.o.
- Otwarcie wystawy malarstwa Macieja Rozwadowskiego – autor witraży do kościoła pw. Miłosierdzia Bożego w Baranowie oraz witraży w kościele pw. św. Marcina w Donaborowie
- Spotkanie członków Stowarzyszenia Pomocy Chorym Onkologicznie „Zielony Parasol” (również w lipcu)
- W ramach projektu „Rozegraj Unię” organizowanego przez Fundację Civis Polonus oraz Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego w bibliotece odbyła się debata o prezydencji Polski w UE
- Wieczór z poezją i malarstwem Anny Lachowskiej. Spotkanie wzbogacili swoim występem uczniowie Państwowej Szkoły Muzycznej im. Tansmana w Kępnie
- Z okazji Międzynarodowego Dnia Psa, obchodzonego 1 lipca zorganizowano spotkanie, w którym uczestniczyły psy rasy labrador retriever. O zadaniach psów policyjnych opowiadał dzieciom młodszy aspirant Rafał Paśkiewicz, który przybył do biblioteki wraz ze swoją podopieczną Torą, psem do zadań specjalnych

Kiszkowo (pow. Gniezno)

- Organizacja spotkania władz gminy Kiszkowo z najstarszymi mieszkańcami w ramach obchodów XVIII Dni Kiszkowa

Kobylin (pow. Krotoszyn)

- X Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom – spotkania z milusińskimi ph. „Czytające pokolenia”

Koło

- Finał plebiscytu czytelniczego „Kolska Osobowość 2010 roku”
- Wyjazd szkoleniowo-turystyczny bibliotekarzy z powiatu kolskiego do Kopalni Soli w Kłodawie
- Filia dla Dzieci:
 - ~ Spotkanie autorskie z Joanną Fabicką
 - ~ X Ogólnopolski Tydzień Głośnego Czytania – dzieciom czytali pracownicy biblioteki oraz ks. Piotr Pawlak
 - ~ Finał konkursu plastycznego:

- „Przyroda Polski” – konkurs zorganizowany został we współpracy z Klubami: Książkolubów i Przyrodnika przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Kole; wystawa prac pokonkursowych
- „Pan Kotek był chory...” – wystawa prac pokonkursowych
- „Animekoło” – wystawa prac pokonkursowych
- ~ Finał konkursu kulinarnego: Kuchnie Europy – kuchnia grecka (II edycja)
- ~ Impreza plenerowa: Festiwal grecki – gościem specjalnym był Stamatios Kakoulidis
- ~ Poranki Malucha: motywem przewodnim była książka „Ostrożnie” Grzegorza Kasdepke
- ~ Zajęcia dla dzieci z elementami biblioterapii na podstawie powieści „Dynastia Miziołków” Joanny Olech

Koźmin (pow. Krotoszyn)

- XVI edycja konkursu wiedzy o Ziemi Koźmińskiej. Tematem konkursu były dla uczniów szkół podstawowych „Wybrane wioski gminy Koźmin. Cz.2”. Dla uczniów gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych „Jubileusz 90-lecia Towarzystwa Miłośników Koźmina Wielkopolskiego i dzieje Muzeum Ziemi Koźmińskiej”
- X Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom w ramach akcji Cała Polska czyta dzieciom pierwszoklasistom z koźmińskich Szkół Podstawowych swoje ulubione książki z dzieciństwa czytali: radni Rady Miejskiej, pielęgniarka, redaktor „Echa Koźmina”

Krobia (pow. Gostyń)

- Wystawa „Rok 2011 rokiem Czesława Miłosza”

Krotoszyn

- Spotkanie z Jackiem Hałasikiem w ramach projektu „Ryczka, tytka i wymborek czyli krotoszyńskie spotkania gwarowe”
- Podsumowanie powiatowego konkursu gwarowego:
 - ~ prezentacja scenek gwarowych przez uczestników warsztatów; wręczenie nagród
 - ~ występ zespołu „Biadkowianki” i grupy wokalne ze Stowarzyszenia „Razem”
- Spotkanie Klubu Miłośników Książek dyskusja nad książką Doroty Terakowskiej „Poczwarka”
- Święto Ulicy, festyn dla mieszkańców w ramach projektu „Akcja Miasto” realizowany w ramach projektu „Młodzi menadżerowie kultury w bibliotekach” Towarzystwa Inicjatyw Twórczych „ę”:

- ~ ławeczka bajek – czytanie bajek dla najmłodszych
- ~ gry i zabawy
- ~ zbiórka książek dla biblioteki – podziel się z innymi swoimi zbiorami
- ~ wycieczki tematyczne
- ~ kinematograf – projekcja kronik krotoszyńskich
- ~ wystawy
- Czytanie uzdrawia – czytanie małym pacjentom w szpitalu na Oddziale Dziecięcym, przekazanie chorym dzieciom gadżetów Fundacji ABC XXI (Oddział dla dzieci i młodzieży)
- Czytanie baśni z różnych stron świata – czytają lektorzy ze Szkoły Języków Obcych Leader School – Monika Skowron i Albert Młaze – bajki w języku angielskim, hiszpańskim i francuskim. Prezentacja kultury indiańskiej przez Marię Giżycką – zabawy i gry przy muzyce indiańskiej (Oddział dla dzieci i młodzieży)
- Kolarze czytają dzieciom i o swojej pasji opowiadają – spotkanie z Międzyszkolnym Uczniowskim Klubem Sportowym AS Biadki i ich opiekunem Mariuszem Karbowiakiem (Oddział dla dzieci i młodzieży)
- Wystawa zdjęć, folderów i plakatów z okazji X Ogólnopolskiego Tygodnia Czytania Dzieciom (Oddział dla dzieci i młodzieży)
- Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki, omawianie książki Krzysztofa Szymoniaka – „Wszędzie skąd wracałem” (Oddział dla dzieci i młodzieży)
- Gry i zabawy podczas Świąta Rady Osiedla – zbiórka pieniędzy na pomoc dziewczynce chorej na raka (Oddział dla dzieci i młodzieży)
- „Literaci z naszego podwórka” – zakończenie działania w ramach projektu „Literacki Atlas Polski” zorganizowanego przez CEO skierowanego do gimnazjalistów: spotkanie uczestników z rówieśnikami, prezentacja multimedialna (Oddział dla dzieci i młodzieży)
- Biblioteka w gościnie – Kobierno i Benice – „Pani Wiosna na pikniku” (Oddział dla dzieci i młodzieży)
- „Sieciaki – bezpieczny Internet” – warsztaty (Oddział dla dzieci i młodzieży)
- Dzieci – dzieciom – wydanie wakacyjne (Oddział dla dzieci i młodzieży)
- Podsumowanie konkursu historyczno-plastycznego „Z historią mojej małej ojczyzny za pan brat” – spotkanie z mieszkańcami (Filie Orpiszew, Benice, Kobierno i Biadki):
 - ~ prezentacja najlepszych prac
 - ~ prelekcje nt. historii danej miejscowości: Józef Zdunek przedstawił ciekawostki dotyczące wsi Orpiszew, Zych – radny Rady Miejskiej przypomniał o niecodziennych a zapomnianych zakątkach okolic wsi Benice. Przewodnicząca Rady Miejskiej – Zofia Jamka zapoznała

- wszystkich zebranych z historią wsi Kobierno. Z kartami historii wsi Biadki zapoznał zebranych Mariusz Karbowski – sołtys wsi
- W ramach „Ogólnopolskiego Tygodnia Czytania Dzieciom” spotkanie dla uczniów pt. „Czy znasz wiersze Juliana Tuwima?” (Filia nr 1)
 - Wystawa prac pokonkursowych na temat ulubionej książki (Filia nr 1, Filia Chwaliszew)
 - „Pani Wiosna na pikniku” – spotkanie z bajką biblioterapeutyczną (Filia Benice)
 - W ramach „Ogólnopolskiego Tygodnia Czytania Dzieciom” spotkanie dla klasy II SP w Chwaliszewie pt. „Czy znasz wiersze Juliana Tuwima?” (Filia Chwaliszew)
 - II Gminny konkurs czytelniczy „Wiem, bo czytałem/am” skierowany do uczniów gimnazjów z terenu gminy Krotoszyn (Filia Chwaliszew)
 - Konkurs fotograficzny pt. „Przyłapani na czytaniu” (Filia Chwaliszew)
 - Konkurs ze znajomości książki pt. „Pirat Patch i mapa skarbów” skierowany do uczniów ZS w Chwaliszewie (Filia Chwaliszew)
 - Spotkanie dla dzieci z okazji Dnia Dziecka – prezentacje multimedialne, gry: Kwiatowe Dobieranie, Wachlarzowe Zawody i Pajęczna Sieć oraz zabawa z chustą Klanzy (Filia Kobierno)
 - Wystawa fotograficzna obrazująca działalność biblioteki „Partner w działaniu” – gimnazjum z Orpiszewa (Filia Orpiszew)

Krzemieniewo (pow. Leszno)

- „Odkurzone zabawki” – wystawa (Izba Regionalna w Pawłowicach)
- „Jak baran zbaraniał na szkole przetrwania” – inscenizacja do wiersza „Rzepka” w wykonaniu dzieci z przedszkola (Filia w Pawłowicach)
- „Wśród lasów, jezior i pól” – rowerówka po atrakcyjnych turystycznie miejscowościach gminy

Leszno

- Wystawy:
 - ~ „Czesław Miłosz” – wystawa plakatów i książek ze zbiorów Jacka Jaroszyka i Miejskiej Biblioteki Publicznej („Galeria Lochy” i „Galeria Recto Verso”)
 - ~ „Bogaczykowie w Lesznie” – wystawę inaugurującą cykl „Album leszczyński” tworzyły książki, druki, prace plastyczne, dokumenty i inne materiały związane ze znaną rodziną drukarzy i księgarzy działających w Lesznie w pierwszej połowie XX wieku („Galeria za Regałami”)
 - ~ „Grafiki” – wystawa prac Andrzeja Zaleckiego z Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu. Ekspozycję tworzyły grafiki zrealizowane w latach

1977-2010, w większości wykonane w technice linorytu, a także drzeworytu („Galeria za Regałami”)

- X Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom – cykl imprez promujących czytelnictwo: głośne czytanie książek w bibliotece i na antenie Radia „Elka”, „Festiwal Teatrów Dziecięcych i nie tylko”, podczas którego wystąpiły dzieci z leszczyńskich przedszkoli oraz rodzice dzieci z Przedszkola Miejskiego nr 11
- VIII Ogólnopolskie Święto Uwalnianych Książek – bibliotekarze rozdawali przechodniom książki w Centrum Handlowym „Manhattan”
- „Rodzinne Wieczory” – spotkanie dla dzieci z Mariuszem Niemyckim
- Promocja tomu poetyckiego „Zadanie domowe” z udziałem autorów Eleonory i Ryszarda Biberstajnow
- Akcja „Ulżyj Szafie” – spotkanie dla kobiet, zorganizowane wspólnie z Pracownią Rozwoju Osobistego „Synchronia” i Globalną Sztuką Ruchu i Zdrowego Chodu. Podczas spotkania można było przynieść zbędne rzeczy, wymienić je na coś bardziej przydatnego lub kupić za symboliczną kwotę

Lipno (pow. Leszno)

- Cała Polska czyta dzieciom – czytanie bajek i baśni przedszkolakom (Filia Wilkowice)

Łubowo (pow. Gniezno)

- Konkurs „Poznajemy flagi państw unijnych”

Niechanowo (pow. Gniezno)

- Konkurs „Kto zna Mikołajka”

Nowy Tomyśl

- Dyskusyjny Klub Filmowy 16: „Z punktu widzenia nocnego portiera” Krzysztofa Kieślowskiego
- Z cyklu „Czwartkowe wieczory literacko-muzyczne”:
 - ~ „Bella Italia. Recital piosenki włoskiej” dedykowany Bibliotecznej w wykonaniu Eweliny Rajchel i Jacka Skowrońskiego
 - ~ „Didaskalia” – koncert zespołu Karawana Eskimosów promujący pierwszą płytę
- Z cyklu „Godziny dla rodziny”: spotkanie dla dzieci oraz ich rodziców prowadzone przez Magdalenę Kędzię-Kluj – pedagoga z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Nowym Tomyślu
- Zakończenie projektu edukacji regionalnej dla gimnazjalistów – Akademia nad Szarką

- Podsumowanie projektu „Ludzie, języki, literatura”, skierowanego do uczniów nowotomyskich szkół ponadgimnazjalnych
- Wystawa „Otwórz się na Nowy Tomyśl. Nowotomyskie drzwi – pamięć, historia, szczegóły”
- „Czytanie łączy Europę” – X Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom pod hasłem: „Fest the best à la française”

Oborniki

- Z bajką i baśnią przez Europę (cykl imprez dla dzieci)
- Wystawa „Pasje Poetyckiego Wędrowca”
- Wieczór poetycko-muzyczny z okazji 5-lecia Towarzystwa Literackiego „Poetycki Wędrowiec”
- „Stąd jestem – to moja mała Ojczyzna” – wystawa podsumowująca projekt edukacyjny realizowany przez Towarzystwo Miłośników Ziemi Obornickiej
- Z muzyką na wakacje – koncerty w wykonaniu uczniów Aliny Forsysiak oraz Małgorzaty Forsysiak

Opatówek (pow. Kalisz)

- Poranki z książeczką – cykliczne zajęcia z najmłodszymi czytelnikami biblioteki
- Spotkanie z Jerzym Gnerowiczem „Kto ma pszczoły ten ma miód” – pszczoły w przyrodzie i kulturze, pszczelarstwo, produkty pszczele
- Wizyta dzieci z przedszkola w Opatówku – czytanie książeczki dla dzieci, pogadanka „Co to znaczy kochać?”
- Wizyta studentów Ochrony Dóbr Kultury Instytutu Pedagogiczno-Artystycznego UAM Kalisz, zabytki i historia Opatówka
- Podsumowanie konkursu fotograficznego „Portret – Czy pamiętasz kiedy po raz pierwszy się całowałeś/całowałaś?”, otwarcie wystawy pokonkursowej
- Rajd pieszy dla dzieci do Cegielni w Cieni I. Zwiedzanie kopalni piasku i gliny oraz cegielni. Warsztaty lepienia z gliny

Ostrowite (pow. Sępólno)

- Przedstawienie teatralne z okazji Dnia Dziecka
- Dni Ostrowitego

Perzów (pow. Kępno)

- Podsumowanie Gminnego Konkursu Plastycznego dla uczniów szkół podstawowych oraz Gminnego Konkursu Literackiego dla uczniów Gimnazjum pt. „Jesteśmy na nie – wolni od uzależnień”

Piaski (pow. Gostyń)

- Impreza czytelnicza – „Pan Kuleczka” w wykonaniu aktora – Piotra Witonia dla przedszkolaków

Pogorzela (pow. Gostyń)

- Warsztaty krajoznawcze dla młodzieży pt. „Moje okno na świat” prowadzone przez Aleksandrę Warczyńską z WBPiCAK w Poznaniu

Poniec (pow. Gostyń)

- Dzień Dziecka w Bibliotece – impreza dla dzieci

Przykona (pow. Turek)

- Dni Przykony – Przystanek Radyczyny, rajd rowerowy
- Cała Przykona czyta dzieciom – spotkania

Rawicz

- Warsztaty plastyczne „W moim ogródku rosną literki” – narysuj coś na literkę...
- Galeria Jednego Obrazu: „Baszta” – M. Szubstarska

Rozdrażew (pow. Krotoszyn)

- „Jak światło to robi, że nas oszukuje” – wykład Pawła Baranowskiego, dla uczniów ZSP w Rozdrażewie oraz ZSP w Nowej Wsi
- Kółko Astronomiczne „Kasjopeja” – zajęcia teoretyczne i obserwacje astronomiczne (również w lipcu)
- Spotkanie ze znawcą i miłośnikiem gwary poznańskiej Jackiem Hałasikiem
- Finał konkursu Wiedzy Astronomicznej
- Warsztaty fotograficzne

Słupca

- „Dziećmi jesteśmy tylko raz” – prezentacja multimedialna dla klas I-III (Filia Cienin Kościelny)

Sulmierzyce (pow. Krotoszyn)

- X Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom – „Sulmierzyce do akcji się włączają i swoim milusińskim też czytają” – spotkania z przedszkolakami i nie tylko

Strzałkowo (pow. Słupca)

- W cyklu „Spotkania Ludzi Ciekawych Świata” – prelekcja na temat „Chrześcijananie Bliskiego Wschodu”, autor: Michael Abdalin (cz. 2)

Święciechowa (pow. Leszno)

- Podsumowanie konkursu na najaktywniejszego czytelnika w roku szkolnym 2010/2011

Turek

- Turniej Jednego Wiersza – rozstrzygnięcie, koncert poezji śpiewanej w wykonaniu A. i K. Galasów z Poznania
- Promocja książki „Turek i okolice. Słownik biograficzny” – sesja popularnonaukowa, występ zespołu Kamila Wasickiego
- Warsztaty literackie – prowadzenie A. Jurgawka
- „Dni Sera w Turku” – kiermasz książek, spotkanie autorskie z Robertem Makłowiczem
- Zajęcia z elementami biblioterapii w Świetlicach Terapeutycznych, Środowiskowym Domu Samopomocy, Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym (Filia nr 2):
 - ~ Dziecko potrzebuje miłości, dziecko w oczach dorosłych, świat dziecka
 - ~ Marzenia nasze i innych, tworzymy drzewko marzeń
 - ~ Wakacje z rodziną, moje wakacyjne marzenia
- Program 50+:
 - ~ Zakończenie zajęć przed przerwą wakacyjną – koncert uczniów Państwowej Szkoły Muzycznej w Turku
 - ~ Dyskusyjny Klub Książki
- Konkurs Wakacyjny – wykonywanie ilustracji do wysłuchanych opowiadań poświęconych trudnym problemom (np. dzieciom upośledzonym umysłowo, niewłaściwemu wykorzystaniu słów i tonu głosu) – Czytelnia dla Dzieci i Młodzieży

Wijewo (pow. Leszno)

- Spotkanie autorskie dla dzieci z Mariuszem Niemyckim
- „Jestem ilustratorem wierszy Jana Brzechwy” – konkurs rysunkowy dla dzieci
- „Wiersze Czesława Miłosza” – konkurs recytatorski

Witkowo (pow. Gniezno)

- Konkursy „Zostań mistrzem ortografii” i „Witkowo – moje miasto” w dwóch kategoriach wiekowych – dla uczniów szkół podstawowych oraz dla uczniów szkół gimnazjalnych

Włoszakowice (pow. Leszno)

- Spotkanie autorskie dla dzieci z Mariuszem Niemyckim

- Wycieczka krajoznawcza dla czytelników do Skalnego Miasta w Czechach (Filia w Krzycku Wielkim)

Zduny (pow. Krotoszyn)

- „Zakochaj się w życiu” – spotkanie z członkiniami Zdunowskiego Stowarzyszenia Wzajemnej Pomocy
- „Tydzień z wierszami poetów polskich” – spotkania dla dzieci ze świetlicy szkolnej (Baszków)
- „Jedzie pociąg z daleka” – spotkanie dla dzieci przedszkolnych (Baszków)
- „Co babcia i dziadek czytali, kiedy byli mali” – spotkanie z książką dla uczniów klasy I Szkoły Podstawowej w Baszkowie (Baszków)
- „Z książką na wakacje” – przedwakacyjne spotkanie z uczniami Szkoły Podstawowej w Baszkowie (Baszków)

Zdziechowa (pow. Gniezno)

- Spektakl „Po drugiej stronie lustra” – przeciwdziałanie przemocy, agresji i złości w wykonaniu teatru „Moralitet” z Krakowa

Lipiec

Borek Wielkopolski (pow. Gostyń)

- „Wakacje w bibliotece 2011” – spotkania (m.in. warsztaty plastyczne pt. „Kamienni przebierańcy”, rysowanie obrazków kredą na chodniku, zabawy zespołowe, głośne czytanie)
- Konkurs talentów pt. „Każdy ma jakiś talent”
- Podsumowanie zajęć i dyskoteka
- Spotkanie Klubu Miłośników Książek

Bralin (pow. Kępno)

- „Bralinownia – międzypokoleniowe działania artystyczne” – projekt realizowany w ramach programu „Młodzi menedżerowie kultury w bibliotekach” Towarzystwa Inicjatyw Twórczych „ę”. Projekt sfinansowano ze środków Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności w ramach Programu Rozwoju Bibliotek. Bralinownia to projekt cyklicznych spotkań twórczych, w których trzy pokolenia mieszkańców gminy Bralin mogły współdziałać i wzajemnie się motywować do wyrażania siebie poprzez różne działania artystyczne
- „Latający Animator Kultury” – w ramach programu „Młodzi menedżerowie kultury w bibliotekach”. Warsztaty tańca w bralińskiej bibliotece prowadziła Magdalena Radłowska, choreograf, pedagog, tancerka i performer

Dąbie (pow. Koło)

- Wakacje w mieście – zajęcia dla dzieci i młodzieży:
 - ~ gry i zabawy sportowe, kalambury, zabawy z chustą
 - ~ wycieczki:
 - rowerowe do zamku w Biesiekierach i Obozu Zagłady w Chełmnie
 - do zoo w Łodzi
 - do term w Uniejowie
 - na Górę Piaskową

Gostyń

- Konkurs plastyczny dla dzieci i młodzieży – „Bohaterowie książek Czesława Janczarskiego” (lipiec–sierpień)
- Konkurs ankietowy „Czesław Janczarski dzieciom” (lipiec–sierpień)
- Wystawa „Czesław Janczarski – wielki, skromny człowiek”
- Wystawa – „Galeria jednego obrazu”
- Wystawa „Moja Wielkopolska 2010”

Jutrosin (pow. Rawicz)

- Cykl spotkań wakacyjnych z bohaterami książek i wspólne z nimi podróże po świecie
- Cykl spotkań wakacyjnych z dziećmi pod hasłem: „Bezpieczny świat dziecka”. Tematy spotkań zostały zaczerpnięte z serii książek autorstwa Barbary Ciemskiej pod tym samym tytułem (Filia Dubin)

Kępno

Powiatowa Biblioteka Publiczna

- Spotkanie pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie z osobami Niepełnosprawnymi. Spotkanie dotyczyło zakładania spółdzielni socjalnej
- Szkolenie w zakresie aktywizacji zawodowej. Organizator: Firma Neo Consulting Investment Sp. z o.o.

Kobylin (pow. Krotoszyn)

- Wakacje z biblioteką – zajęcia dla najmłodszych ph. „Z książką zawsze fajnie jest”

Koło

- Akcja „Lato w mieście” – zajęcia dla dzieci na podstawie książki „Piegowate opowiadania” Renaty Piątkowskiej: głośne czytanie, gry i zabawy dydaktyczno-ruchowe, plastyka (Filia dla Dzieci)

Krobia (pow. Gostyń)

- „Biwak pod namiotami” – dla dzieci w Chwałkowie (Filia w Chwałkowie)

Krotoszyn

- Wystawa fotografii „Krotoszyn dawniej i dziś”
- Wystawa rysunków uczniów ze Szkoły Podstawowej Nr 1 w Krotoszynie
- Wystawa fotografii po Święcie Ulicy ph. „Wspomnień czar” (Oddział dla dzieci i młodzieży)
- Półkolonie integracyjne – Półkolonie Centrum Wolontariatu Ziemi Krotoszyńskiej – zabawy, gry i czytanie wierszy (Oddział dla dzieci i młodzieży)
- Wystawa najciekawszych prac pokonkursowych w roku szkolnym 2010/2011 (Filia Chwaliszew i Filia nr 1)

Krzemieniewo (pow. Leszno)

- „Palcem po mapie, czyli wakacyjne podróże po literaturze” – cykl zajęć z dziećmi
- „Wyruszamy w podróże po bajkowej literaturze z Janem Brzechwą” – wakacyjne zajęcia dla dzieci (Filia w Garzynie)

Leszno

- Wystawy:
 - ~ „Czesław Miłosz” – wystawa plakatów i książek ze zbiorów Jacka Jaroszyka i Miejskiej Biblioteki Publicznej („Galeria Lochy” i „Galeria Recto Verso”)
 - ~ Grafiki Andrzeja Załęckiego („Galeria za Regałami”)
- Dyskusyjny Klub Książki – Wojciech Mann, „RockMann, czyli jak nie zostałem saksofonistą”
- „Wyprawa do Rajskiego Sadu” – wycieczka dla dzieci i młodzieży, zorganizowana już po raz dziesiąty w ramach cyklu „Wielkopolska bez tajemnic” pt. „Uroda miejsc znanych i nieznanych – krajoznawcze wakacje w Bibliotece”. Trasa obejmowała: Jeziorki, Osieczną, Witosław i Kątę

Nowy Tomyśl

- Bezpieczne wakacje – pokaz pierwszej pomocy prowadzony przez ratownika Marcina Dubińskiego

Oborniki

- Wystawy (również w sierpniu):
 - ~ „Pasje Poetyckiego Wędrowca”

- ~ „Stąd jestem – to moja mała ojczyzna” – wystawa podsumowująca projekt edukacyjny realizowany przez Towarzystwo Miłośników Ziemi Obornickiej

Perzów (pow. Kępno)

- „Tylko u nas ludzie z duszą” – koncert uczestników warsztatów artystycznych prowadzonych przez Grażynę Łobaszewską. Organizatorem warsztatów była Biblioteka Publiczna w Perzowie oraz Urząd Marszałkowski w Poznaniu

Piaski (pow. Gostyń)

- Cykl poniedziałkowych zajęć dla dzieci „Wakacje w bibliotece”

Poniec (pow. Gostyń)

- „Zielone wakacje” – zajęcia i konkursy dla dzieci

Rawicz

- Wakacje w bibliotece (również w sierpniu):
 - ~ Warsztaty plastyczne
 - ~ Wakacyjne spotkania internetowe
 - ~ „Soboty z RPG” – gry fabularne
 - ~ Konkurs plastyczny „Wakacje w kolorach tęczy”
 - ~ Konkurs plastyczny „Ochotnicza Straż Pożarna”
 - ~ Wakacje na „Wyspie Robinsona”
- Galeria Jednego Obrazu (również w sierpniu):
 - ~ „Tancerka” – E.A. Wieczorek
 - ~ „Ruch” – J. Pilarska

Rozdrażew (pow. Krotoszyn)

- Wycieczka do Antonina i Odolanowa, zwiedzanie Pałacu Księżąt Radziwiłłów, wystawy fotografii astronomicznej oraz obserwatorium astronomicznego w Odolanowie
- Podsumowanie projektów „Kosmiczna Przygoda” i „Magia Obiektywu”, ogłoszenie wyników konkursu fotograficznego, wernisaż powarsztatowej i pokonkursowej wystawy fotograficznej

Strzałkowo (pow. Sępca)

- Wystawa fotograficzna „Chrześcijanie Bliskiego Wschodu” (również w sierpniu)

Sulmierzyce (pow. Krotoszyn)

- Wakacje w mieście” – blok zajęć z książką i nie tylko, współpraca z Sulmierzyckim Domem Kultury

- ~ szlifujemy talenty malarskie, czyli artystyczne wizje na papierze
- ~ autokarem do Gołuchowa, wizyta na zamku
- ~ wakacje w ruchu, wycieczka rowerowa na basen
- ~ biwak w Hubertówce

Święciechowa (pow. Leszno)

- „Wakacyjne spotkania w Bibliotece” – gry, zabawy, konkursy dla dzieci

Turek

- Wystawy (również w sierpniu):
 - ~ „Aleksander Fredro w 135. rocznicę śmierci”
 - ~ „Oblicza młodych twórców” – wystawa prac plastycznych uczniów Gimnazjum nr 1 i Liceum Ogólnokształcącego w Turku
 - ~ „Tydzień Bibliotek w MiPBP w Turku 9-16 maja 2011” – wystawa poświęcona wydarzeniom odbywającym się w Tygodniu Bibliotek

Wijewo (pow. Leszno)

- „Jan Brzechwa – w 45. rocznicę śmierci” – pogadanka o życiu i twórczości pisarza, głośne czytanie jego utworów, wystawa książek

Witkowo (pow. Gniezno)

- „Bajki europejskie” – wakacyjne spotkania z bajką (również w sierpniu)

Zagórow (pow. Słupca)

- Wystawa wyrobów z wikliny państwa Franczaków z Nowej Wsi (oraz Filia Trąbczyn w sierpniu)
- Wystawa fotograficzna „Wyprawa w Starą Baśń czyli młodych z historią spotkania”. Nasz projekt w obiektywie uczestników
- Wycieczka autokarowa do biblioteki w Opatówku i do Russowa, zorganizowana dla czytelników BPMiG w Zagórowie

Zduny (pow. Krotoszyn)

- „Śpiewać każdy może” – karaoke dla mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Baszkowie
- „Nowości dla przedszkolaka” – prezentacja nowych książek dla dzieci z przedszkola (Zduny)

Sierpień

Bojanowo (pow. Rawicz)

- Wystawa fotograficzna „Bojanowskie ciekawostki” – Krzysztof Wodyński

Dąbie (pow. Koło)

- Wycieczka do Ciechocinka – wakacyjny wyjazd dzieci w ramach akcji „Wakacje w mieście”

Gostyń

- Wystawa – „Galeria jednego obrazu”

Kalisz

- Wystawy:
 - ~ „2011 – Międzynarodowy Rok Chemii. Maria Skłodowska-Curie”
 - ~ „Navigare necesse Est... Podróżujemy w 560. rocznicę urodzin Krzysztofa Kolumba” (Filia nr 9)

Kępno

Powiatowa Biblioteka Publiczna

- Szkolenie dla uczestników projektu „Się mam dzięki Wam, ale radzę sobie sam” – budowanie lokalnego systemu wsparcia. Projekt skierowany do kobiet doświadczających przemocy. Organizator: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Kobylin (pow. Krotoszyn)

- Wakacje z biblioteką – zajęcia dla najmłodszych ph. „Z książką zawsze fajnie jest”:
 - ~ wycieczka do Gostynia, Lubinia i Cichowa – skansenu filmowego Soplicowa
 - ~ zakończenie wakacji; festyn dla wszystkich uczestników

Krotoszyn

- Goście w bibliotece – półkolonie z Dzielic (Oddział dla dzieci i młodzieży)
- Wakacje w bibliotece: wycieczki rowerowe zorganizowane dla grupy młodych ludzi związanych z biblioteką, m.in. do Koźmina, Zdun, Sulmierzyc i Odolanowa (Filia Biadki)
- Obejrzenie filmu „Harry Potter”. Rozmowa na temat „Dlaczego warto mieć marzenia?” (Filia Orpiszew)

Krzemieniewo (pow. Leszno)

- „Wielkie pranie” – spotkanie regionalne (Izba Regionalna w Pawłowicach)
- „Nocne bajanie – w świecie baśni i legendy” – całonocna impreza czytelnicza dla dzieci
- „Ty też to potrafisz” – spotkanie dla dzieci i młodzieży (Filia w Pawłowicach)

- „Ten jest najszcześniejszy z ludzi, komu zapalu do ksiąg nikt nie ostudzi” – wystawa ksiązek Jana Kasprowicza

Leszno

- Wystawy:
 - ~ „Wielkopolska Press Photo 2010” – wystawa pokonkursowa prac nagrodzonych i wyróżnionych w XI edycji konkursu organizowanego przez WBPiCAK w Poznaniu („Galeria za Regalami”)
- Wycieczki krajoznawcze dla dorosłych z cyklu „Tu żyli ludzie...” – w ramach X edycji cyklu „Wielkopolska bez tajemnic” pt. „Uroda miejsc znanych i nieznanyc – krajoznawcze wakacje w Bibliotece”. Trasa obejmowała: Dębową Łękę, Wschowę i Siciny
- „Popołudnie z poezją biesiadną”, którego motywem przewodnim był „Ratusz w pejzażu miejskim”, połączone z turniejem o nagrodę publiczności. Podczas XIV już biesiady literackiej swoje utwory prezentowało siedmiu poetów z Wielkopolski. Zwycięzcą turnieju została Anna Muzyka-Walawender, a imprezę tradycyjnie poprowadził Sergiusz Sterna-Wachowiak
- „Piknik na zakończenie wakacji” dla dzieci, które przez okres ich trwania uczestniczyły w zajęciach organizowanych przez Bibliotekę

Lipno (pow. Leszno)

- „Wakacje w bibliotece” – cykl zajęć dla dzieci zakończony wyjazdem do „Zagrody u Rzeźbiarza” w Górsku (GBP i Filia w Wilkowicach)

Łubowo (pow. Gniezno)

- Wakacje na niepodogdę – zagadki i rebusy, prezentacja ksiązek i map o Szlaku Piastowskim oraz przewodników i osobliwosci turystycznych

Nowy Tomysł

- Rozstrzygnięcie V Ogólnopolskiego Konkursu Literackiego „O wiklinowy laur”

Opatówek (pow. Kalisz)

- Wizyta czytelników i bibliotekarzy z Biblioteki w Zagórowie. Orowadzanie po Opatówku
- VII Bajkowa Noc w Bibliotece z Piratami

Perzów (pow. Kępno)

- Podsumowanie wakacyjnego szkolenia komputerowego pt. „Nie taki straszny jak się wydaje – dasz radę” dla seniorów

Przykona (pow. Turek)

- Projekt „Przyjdź, usiądź, porozmawiaj” – wycieczka integracyjna, spotkanie z leśniczym

Rozdrażew (pow. Krotoszyn)

- „Ku granicy oceanów, czyli poszukiwacze złota i diamentów – Eliza Czyżewska – prezentacja zdjęć i filmów z 10. etapu sztafety „Afryka Nowaka” – przez RPA
- Współorganizacja zajęć pod hasłem: „Sobota-plastyczna, niedziela muzyczna” w ramach partnerstwa ze Stowarzyszeniem na rzecz Rozwoju Społeczności Lokalnej „Inspiracje”

Wijewo (pow. Leszno)

- „W wakacje nie trzeba się nudzić” – imprezy dla dzieci obejmujące m.in. gry i zabawy, zajęcia plastyczne, głośne czytanie

Zagórow (pow. Słupca)

- Warsztaty origami dla dzieci (Filia Trąbczyn)
- Warsztaty wikliniarskie (Filia Trąbczyn)

Zduny (pow. Krotoszyn)

- „Piękna nasz Polska cała” – wystawa książek (Konarzew)
- „Wakacyjne spotkanie z bajką” – spotkanie z przedszkolakami

C. WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA I CENTRUM
ANIMACJI KULTURY NA ŁAMACH PRASY

BAR „Rumcajs” / Leszek Engelking ; oprac. Joanna Wajs // G a z . W y b o r . – 2011, nr 135, s. 19

Wiersz Leszka Engelkinga. Wkrótce jego zbiór wierszy ukaże się nakładem WBPiCAK w Poznaniu.

BIBLIOTEKI // Polska Głos Wielkop. (Wyd.1, 2). – 2011, nr 128, s. 28

Imprezy w bibliotekach woj. wielkopolskiego organizowane m. in. przez WBPiCAK w Poznaniu: wystawa prac wyróżnionych w konkursie „Książka wi-

trażem malowana”; wycieczka „Szlakiem Olędrow” w ramach cyklu „Wielkopolska bez tajemnic”.

BIBLIOTEKI // Polska Głos Wielkop. (Wyd.1, 2). – 2011, nr 134, s. 24

Imprezy w bibliotekach woj. wielkopolskiego organizowane m. in. przez WBPiCAK w Poznaniu: wystawa prac wyróżnionych w konkursie „Książka witrażem malowana”; wycieczka „Szlakiem Olędrow” w ramach cyklu „Wielkopolska bez tajemnic”; Międzynarodowe Warsztaty Fotograficzne dla Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie w Wąsoszu.

BIBLIOTEKI // Polska Głos Wielkop. (Wyd.1, 2). – 2011, nr 140, s. 24

Imprezy w bibliotekach woj. wielkopolskiego organizowane m. in. przez WBPiCAK w Poznaniu: wystawa prac wyróżnionych w konkursie „Książka witrażem malowana”; Międzynarodowe Warsztaty Fotograficzne dla Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie w Wąsoszu.

BIBLIOTEKI // Polska Głos Wielkop. (Wyd.1, 2). – 2011, nr 151, s. 32; nr 157, s. 24

Imprezy w bibliotekach woj. wielkopolskiego organizowane m. in. przez WBPiCAK w Poznaniu: wycieczka „Szlak Piastowski – Tysiącletnia Wielkopolska” w ramach cyklu „Wielkopolska bez tajemnic”.

JEDEN Coelho to aż nadto / Joanna Lech ; oprac. JFK // Gaz. Wybor. – 2011, nr 173, s. 11

Wywiad z Joanną Lech. Jej tom wierszy „Nawroty” wydany przez WBPiCAK został nominowany do Nagrody NIKE 2011.

PIOTR Wasilewski : wspomnienie (1913-1981) / Piotr Wasilewski // Gaz. Wybor. – Poznań. – 2011, nr 175, s. 10

Biografia pochodzi ze „Słownika bibliotekarzy wielkopolskich 1918-2000” pod red. Franciszka Łozowskiego, publikacji wydanej przez WBPiCAK w Poznaniu.

[PRASA bibliotekarska...] // Por. Bibliot. – 2011, nr 7/8, s. 31

Recenzja publikacji pokonferencyjnej „Prasa bibliotekarska. Materiały z konferencji „Regionalna prasa bibliotekarska – doświadczenia i perspektywy”. Szczecin, 8-9 października 2009 r.” M.in. wzmianka o „Poradniku Bibliograficzno -Metodycznym” wydawanym przez WBPiCAK w Poznaniu.

TURYSTA XXI wieku // M o n i t o r W i e l k o p . – 2011, nr 7, s. 1

M.in. o portalu www.regionwielkopolska.pl zbudowanym i zarządzanym przez WBPiCAK w Poznaniu.

WIELKOPOLSKA przyciąga turystów stosując technologie XXI wieku / Ryszard Jałoszyński // M o n i t o r W i e l k o p . – 2011, nr 7, s. 8-9

M.in. o portalu www.regionwielkopolska.pl zbudowanym i zarządzanym przez WBPiCAK w Poznaniu.

[WYSTAWA „I Międzynarodowe Warsztaty Fotograficzne dla Osób Niepełnosprawnych Intelaktualnie”] // G a z . W y b o r . – P o z n a ń . – 2011, nr 204, dod. Co Jest Grane, s. 12

Informacja o wernisażu w siedzibie WBPiCAK w Poznaniu.

V. KRONIKA

A. Polskie nagrody i wyróżnienia

- **Nagrodę im. Janusza Zajdla** za 2010 rok otrzymali: *Anna Kańtoch* za opowiadanie „Duchy w maszynach” i *Jacek Dukaj* za powieść „Król Bólu i pasikonik”

B. Międzynarodowe nagrody i wyróżnienia

- **Nagrodę Man Booker International Prize** 2011 otrzymał *Philip Roth*, pisarz amerykański

C. Zmarli

- **Janusz Morgenstern** (6.09.2011), reżyser, scenarzysta i producent filmowy
- **Maciej Zembaty** (27.06.2011), polski poeta, satyryk, scenarzysta, reżyser radiowy, muzyk, bard i tłumacz